

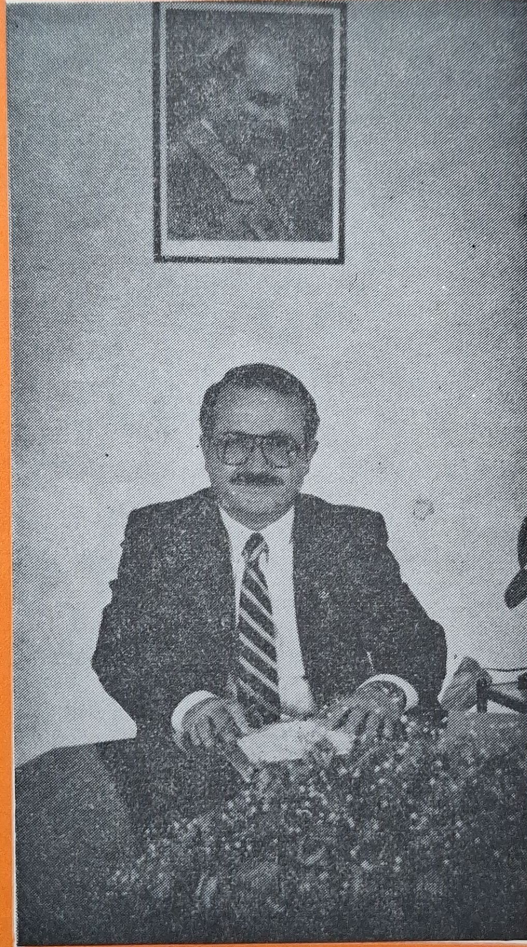
İÇEL KÜLTÜRÜ

MERSİN HALK EĞİTİMİ MERKEZİ VE AKŞAM SANAT OKULU MÜDÜRLÜĞÜ
YAYIN ORGANI

YIL : 3

SAYI : 7

OCAK 1989

Cemil ÇİÇEK

İrfan Ünver NASRATTINOĞLU

Hayrettin İVGİN

Hilmi DULKADİR

Çınar ARIKAN

Nazmi ÜNLÜ

Ahmet ÖZTÜRK (Fırtına)

Mustafa ÜRKMEZ

Doğan ATLAY

A. Esat BOZYİĞİT

Halil ATILGAN

Kerim YUND

Yard. Doç. Dr. Ali Berat ALPTEKİN

İÇİNDEKİLER

Sayfa

● Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in II. Mersin Milli Kültür ve Eğitim Sempozyumunda Yaptığı Konuşma ...	3
● II.Mersin Millî Kültür ve Eğitim Sempozyumu İrfan Ünver NASRATTINOĞLU ...	5
● «İhsan Hınçer Türk Folkloruna Hizmet Ödülü - 88 ... Hayrettin İVGİN ...	10
● Bektaşî Şiirleri VI Hilmi DULKADİR	16
● Barçın Yaylası Çınar ARIKAN	18
● Mut (Şiir) Nazmi ÜNLÜ	20
● Ceyhan Nehri (Şiir) Ahmet ÖZTÜRK	21
● Lehçemiz (Şiir) Mustafa ÜRKMEZ	22
● Mut Yöresinde Söylenen Efsaneler ... Doğan ATLAY	23
● Gündeşlioğlu II. A. Esat BOZYİĞİT	26
● Mersin ve Tarsus Köylerinden Derlenmiş Değişetler ... Halil ATILGAN ...	27
● Silifke'den Maniler III. Kerim YUND	29
● İçel Bibliyografyası Yard. Doç. Dr. Ali Berat ALPTEKİN ...	30
● Haberler	43

Sahibi ve Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü

Mersin Halk Eğitimi
Merkezi ve Akşam Sanat Okulu
Müdürlüğü adına
Müdür

Hilmi DULKADİR
Tel : 122 08 - 163 56

İÇEL KÜLTÜRÜ

4 ayda bir yayımlanan
millî kültür dergisidir.

Dizgi Baskı : **Çelebi Matbaası**
Demetevler — ANKARA
Tel : 336 03 96

Bu sayının toplam tirajı 1500
adettir.

■ Gönderilen yazılar İçel veya
yakın çevresiyle ilgili olmalıdır.

■ Yazılar yayınlansın ya da ya-
ynlanmasın iade edilmez.

■ Yazılar üzerinde değişiklik ya-
pılabilir.

■ Haberleşme : Mersin Halk Eği-
timi Merkezi ve Akşam Sanat
Okulu Müdürlüğü **İÇEL**

DEVLET BAKANI CEMİL ÇİÇEK'İN II. MERSİN MİLLÎ KÜLTÜR VE EĞİTİM SEMPOZYUMUNDA YAPTIĞI KONUŞMA

Sayın Vali,

Kıymetli İlim Adamları,

Değerli Dinleyiciler;

Güzel Mersin'imizde manevî değeri çok büyük olan ilim ve kültürün yaygınlaştırılmasında ve insanlarımızın hizmetine sunulmasında önemli yeri olan bu Sempozyuma emeği geçenlere teşekkür ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Sempozyumun konu başlıkları incelendiğinde; Yaygın eğitimde gençliğin yeri, halk eğitimi faaliyetlerinde gençlere götürülen hizmetler, milli kültürün ve milli şurun genç nesile benimsetilmesi, gençliğe okuma alışkanlığının kazandırılması gibi gençliğin hizmetine dönük mevzuların seçilmiş olduğu görülmektedir.

Bu vesileyle gençlik meselelerinin koordinasyonu ile görevli bir Bakan olarak; gençlikle ilgili yaptığımız bazı çalışmalarını sempozyumun değerli bilim heyetine hatırlatmakta fayda görüyorum. Çünkü bu toplantıda tartışılacak konuların bir kısmı Bakanlığımızda yürütülen çalışmalarla paralellik arzettiğinden, uygulamaya dönük yeni düşüncelerden faydalanmamız bakımından önemli görüyorum.

Gençlik meseleleri ile ilgili yeni tesbitler yapmak, problemlere çözümler getirmek, yeni politikalar üretmek ve kamuoyu oluşturmak amacıyla Valilik, Üniversite ve diğer kurum ve kuruluşlarla Ba-

kanlığımızla işbirliği halinde araştırma, seminer ve konferanslar düzenlenmektedir.

Yapılacak çalışmalara sağlıklı yaklaşım sağlamak için, «Türk Gençliğinin Sorunları ve Beklentileri» başlıklı bir araştırma gerçekleştirilmiş, kamuoyuna ve ilgili kuruluşlara duyurulmuştur. Araştırma sonuçları istikametinde çalışmalar yapılması için kuruluşlarla temaslar sürmektedir.

Orta öğrenim öğrencileri için Bakanlığımıza bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu kaynaklarından 102 öğrenci yurdu inşaatı devam etmekte ve bu yurtlardan 17.000 öğrenci faydalana-caktır. Önümüzdeki yıllar için de yeni yurt projeleri finanse edilecek ve bu yurtlardan uzun vadede yüksek öğrenim gençliğinin de istifade etmesi beklenmektedir. Hedefimiz özellikle bütün ilçelere birer yurt yapmaktır.

Ayrıca, yine Fon kaynaklarından finanse edilmek üzere genç işsizlerin yeni bir meslek kazanmaları, kendilerine ve ailelerine gelir getirmelerini sağlamak amacıyla halıcılık ve arıcılık gibi projeler desteklenmektedir.

Gençlere okuma alışkanlığı kazandır-gayesi ile «Kahvehaneden Kırathaneye» başlığı altında kahvehanelerde okuma köşeleri kurarak gençlerimizin ve halkımızın boş zamanlarını okuyarak geçirmeleri için imkân hazırlamaya çalışılmaktadır.

İÇEL KÜLTÜRÜ

Gençleri zararlı alışkanlıklardan korumak ve cemiyetin sağlıklı bir ferdi olarak yetişmelerini sağlamak amacıyla «Alkol Kullanımını Önleme» kampanyası hazırlıkları sürmektedir. Bu kampanya önümüzdeki günlerde çeşitli kuruluşlarla işbirliği halinde başlayacaktır.

Yine, gençlere ve topluma tasarruf yapma alışkanlığı kazandırmak ve israftan vazgeçirmek için «İsraftan Tasarrufa» başlıklı bir kampanya başlatılmıştır. Bu kampanyanın amacına ulaşması için başta Üniversitelerimiz olmak üzere çeşitli kuruluşlarla birlikte çalışmalar sürdürülmektedir.

Ayrıca, gençlerimizin spordan ilmi çalışmalara kadar, yurt içi ve milletler arası başarılarının yer aldığı; Cumhuriyetin 65. kuruluş ve Atatürk'ün 50. ölüm yılı anısına armağan olarak bir «Gençlik 89» takvimi hazırlanmış olup, bu ay içerisinde dağıtımına başlanacaktır.

Değerli dinleyiciler,

Türk Milleti geleceğine emin adımlarla, çok iyi yetişmiş meslek ve lisan bilen gençliği ile, milli ve manevi değerlerine bağlı, milli şuuru kazanmış, ülkesinin kalkınmasına milletin yücelmesine gönülden inanmış insanlarıyla yürümek mecburiyetindedir.

Bunun temel ve vazgeçilmez şartı; çağı anlayan, çağı şekilde, biçimde değil özde iyi yorumlayan, kavga yerine barış ve kardeşliği, sevgiyi, birlik ve beraberliği, hoşgörüyü, kuru ideolojiler yerine ilmi düşüncüyü esas alan, araştıran, soruşturan, medenice tartışan, iyi bir lisana sahip ve sürekli okuyan bir gençlik yetiştirmektir. Yine Büyük Atatürk'ün ifadesiyle «Yetiştirecek çocuklarımıza ve gençlerimize görecikleri tahsilin hududu ne olursa olsun, en evvel ve herşeyden evvel Türkiye'nin istiklaline, kendi benliğine, milli ananele-

rine düşman olan bütün unsurlarla mücadele lüzumunu da öğretmek gerekmektedir» düşüncesini ruhuna sindirmiş, Türk milletinin büyüklüğüne yüceliğine inanmış başka milletler karşısında Türk olmaktan gurur duyan bir topluma ve gençliğe sahip olmaktan geçmektedir.

Bilindiği üzere; Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı ve yeni kurulan ilçelerimizde de açılacak yeni merkezlerle sayısı 700'ü bulacak Halk Eğitim Merkezlerimiz kültürel çalışmalarımız bakımından büyük bir imkandır. Bu merkezlerimize sağlanacak yeni imkanlarla bugünkü verilen hizmetleri milyonlara ulaştırmak, daha etkin hale getirmek mümkün olabilecektir. Bu fiziki imkanın sosyal ve ekonomik sahalardaki yapılacak çalışmalarda iyi değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kıymetli bilim adamları, değerli dinleyiciler,

Sözlerime son verirken, yaygın eğitim hizmetlerinin yukarıda belirtilen hedefler doğrultusunda; yurt içindeki en ücra köşedeki ve yurt dışındaki insanlarımıza ve gençlerimize de götürmek mecburiyeti içindeyiz. Özellikle yurt dışındaki insanlarımızı da ihmal etmememiz gereklidir. Ayrıca, kültürel çalışmalar içinde kitleyi etkileme fonksiyonuna sahip olan tiyatrunun sevilmesi ve yaygınlaştırılmasını da önemli buluyorum. Milli kültürün benimsetici ve Türk insanının düşünce yapısını geliştirici şekilde hazırlanmış senaryoların uygulamaya konulması büyük önem arz etmektedir. Diğer taraftan halkımızın halk kütüphanelerine ilgi duyması, boş zamanlarını bu yerlerde değerlendirmeleri mevcut ve gelecek neslimiz için hayati öneme haiz olarak görüyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle Sempozyumun başarılı geçmesini diler, saygılarımı sunarım.

(2 Aralık 1988)

II. MERSİN MİLLÎ KÜLTÜR VE EĞİTİM SEMPOZYUMU

İrfan Ünver NASRATTİNOĞLU (*)

Mersin Halk Eğitimi Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü, ilkinin geçen yıl düzenlediği «Mersin Millî Kültür ve Eğitim Sempozyumu»nin ikincisini 2-4 Aralık 1988 tarihlerinde gerçekleştirdi.

Devlet Bakanı Cemil ÇİÇEK'in himayelerinde gerçekleştirilen «II. Mersin Millî Kültür ve Eğitim Sempozyumu», İçel Valisi Teoman ÜNÜSAN'ın Başkanlığında Osman GENÇ (İçel MEGS Müdürü), Hilmi DULKADİR (Mersin Halk Eğitimi Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürü), Nurettin KONAKLI (Devlet Bakanı Cemil Çiçek'in Müşaviri), Yrd. Doç. Dr. Mümin ERTÜRK (Ç.Ü. Mersin Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Okulu Öğretim Üyesi), Ahmet ÖZYURT (Mersin Belediyesi Özel Kalem Müdürü), Alev ÇAKMAKOĞLU (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim-İş Bölümü Öğretim Görevlisi) ve bu satırların yazarından oluşan Düzenleme ve Yürütme Kurulu tarafından organize edildi. Ancak, gerek düzenlemede, gerekse uygulamada, maddî ve manevî bütün yük, Hilmi DULKADİR'in omuzlarında idi. Bu nedenle, elde edilen başarı nedeniyle, bütün Sempozyum Üyeleri DULKADİR'i kutladılar ve takdir ettiler.

Sempozyumda, 2 Aralık sabahı İçel MEGS Müdürü Osman GENÇ, MEGS Başkanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü Ahmet ERDOĞAN, İçel Valisi Teoman ÜNÜSAN ve İçel Eski Valisi (Emniyet Genel Müdür) Sabahattin ÇAKMAKOĞLU sırasıyla açılış konuşmaları yaptı-

lar. Bu konuşmalar, bütünüyle yayımlanacağı için burada üzerinde durmak istemiyoruz. Ancak, bu kadarını belirtmeliyiz ki; bu sempozyumun, geçen yıl ilk kez gerçekleşmesinde madden ve maddetten büyük desteği olan Sayın ÇAKMAKOĞLU'nun tarihî konuşması, bu sempozyumu, izleyenler tarafından halâ hatırlanmaktadır. Zira Sayın ÇAKMAKOĞLU, konuşmasında Türk kültürü ile ilgili son derece önemli olan sorunlara değinmiş ve çözüm yollarını göstermiştir.

ÖDÜL TÖRENİ :

Mersin Halk Eğitimi Merkezi Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü, Sempozyum münasebetiyle Türkiye çapında ve öğretmenlerin iştirak ettikleri bir «Fıkra ve Menkıbe Yarışması» düzenlenmişti. Bu yarışmada ödüle lâyık görülen öğretmenlerin ödülleri, Sempozyumun açılış töreninde verildi.

Menkıbe Yarışmasında birinciliğe lâyık eser bulunamadı. Bu dalda ikincilik ödülü İsa Çelik'e, üçüncülük ödülü ise Altan Barahan Demir'e verildi. Utku Diler ile M. Rauf Erdil de mansiyon aldılar. Fıkra yarışmasında ise; 1. Ayşe Alptekin, 2. İbrahim Usta, 3. Erhan Tıgılı oldu. Mansiyon kazananlar ise; Ömer Sayan, Hakkı Karagöz, Hıfzullah Altaçlı, İbrahim Vasfi Kayahan ve Galip Hodal'dı.

Mersin PTT Eğitim Tesislerinin güzel Konferans Salonu'daki ilk gün oturumlarında Başkanlık divanı ile tebliğciler şunlardı :

(*) Folklor Araştırmalar Kurumu Başkanı

I. OTURUM :

OTURUM BAŞKANLIĞI

Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU - Alev ÇAKMAKOĞLU

★ Ahmet ERDOĞAN (M.E.G. ve S.B. Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü)
«Yaygın Eğitimde Gençlik Politikamız»

★ Nurettin KONAKLI (Devlet Bakanlığı - Sn. Cemil ÇİÇEK - Müşaviri)
«Gençlik Araştırması ve Gençlerin Okuma Alışkanlığı»

II. OTURUM :

OTURUM BAŞKANLIĞI

Ahmet ERDOĞAN - Nurettin KONAKLI

★ Yard. Doç. Dr. Atilla ERDEN (D.T. C.F. Öğretim Üyesi)
«Gençliğin milli şuurla yetiştirilmesinde folklorun yeri ve önemi.»

★ Abdurrahman ŞEN (Gazetesi)
«Kuruluşlarımız ve Beklenen Gençliğimiz»

★ Mehmet Akif AK (Gazeteci)
«Tekelci Eğitim Sisteminin Mahzurları ve Tekelin kırılmasında Halk Eğitimi Merkezlerinin Rolü»

★ Emin KURU (İlköğretim Genel Müdürlüğü Eğt. Uzm.)
«Halk Eğitimi Merkezlerinin Türk Sporunun Alt Yapısına Katkısı»

★ Arş. Gör. İsmail DOĞAN (İnönü Üniversitesi)

«Millî vasıflara sahip Türk Gençliğinin Eğitiminde Türk Ocakları, Halkevleri ve Halk Eğitimi Merkezlerinin Yeri.»

★ Muhsin İlyas SUBAŞI (Şair - Yazar)

«Millî Sanat, Millî Edebiyat, Millî Gençlik»

★ Ethem ÇALIŞKAN

«Halk Eğitimi Merkezlerinde Güzel Sanatların Resim ve Yazı Dalının Eğitimi Gereklidir.»

III. OTURUM :

OTURUM BAŞKANLIĞI

İrfan Ünver NASRATTINOĞLU - Emin KURU

★ Coşkun ERTEPINAR (Şair - Yazar)

«Halk Eğitimi Merkezlerini Gençliğin Yetişmesinde Yüklenebileceği Görevler Üzerine Düşünceler»

★ Mustafa CANELLİ (Daire Başkanı)

«Yaygın Eğitim ve Kültür İlişkisi»

★ Kutlu ÖZEN (Cumhuriyet Üniversitesi Öğretim Görevlisi)

«Millî Kültürümüzün Korunmasında Halk Eğitimi Merkezlerinin Yeri.»

★ İsmail Ali SARAR (Şair - Yazar)

«Halk Eğitimi Merkezlerinde Millî Gençlik Eğitiminin Yöntemleri ve Bazı Öneriler»

★ Dr. Müjgan CUMBUR (Eski Millî Kütüphane Müdürü)

«Gençlik ve Okuma Çevreleri»

★ Halil ATILGAN (Ç.Ü. Kültür - Sanat Merkezi Md.)

«Yörük Çadırında Arabesk»

★ Nevzat TÜRK TEN (Erciyes Dergisi Sahibi)

«Gençliğin Millî Eğitimi Millî Kültür Verilerek Yapılmalıdır.»

İÇEL KÜLTÜRÜ

★ Çınar ARIKAN (Öğretmen)

«Halk Eğitimi Merkezlerinde Millî Gençlik Eğitimi»

Sempozyumun ikinci günü çalışmaları şehrin içerisindeki İhracatçılar Birliği Salonu'nda yapıldı. Önce, bir gün evvelki tebliğlerin bir değerlendirilmesi yapıldı. Coşkun ERTEPINAR'ın Başkanlığındaki bu değerlendirme oturumuna Ahmet ERDOĞAN, Nurettin KONAKLI, Yrd. Doç. Dr. Atilla ERDEN, M. Akif AK, Abdurrahman ŞEN, İsmail DOĞAN ve Etem ÇALIŞKAN konuşmacı olarak katıldılar ve görüşlerini ifade ettiler.

Daha sonra Sempozyumun ikinci aşaması başladı. Sempozyum'da iki ana konu ele alınıyordu. Bunlardan birisi «Halk Eğitimi Merkezlerinde Millî Gençlik ve Eğitimi» idi ve bu konudaki bildiriler 2 Aralık'ta başlayan Sempozyumun V. Oturumunda ise «İçel Folkloru» ile ilgili tebliğler sunulmuştu. Bu konudaki tebliğler şöyleydi :

V. OTURUM :

OTURUM BAŞKANLIĞI :

Hayrettin İVGİN - Yard. Doç. Dr. Atilla ERDEN

★ Tahir Kutsi MAKAL (Gazeteci - Yazar)

«Halk Ozanlarının Çukurova Haritası»

★ Halil ATILGAN (Ç.Ü. Kültür - Sanat Merkezi Md.)

«İncirgediğinde Kös Oyunu»

★ Şadan GÜVENİR (Ç.Ü. Müzik Öğretimi Görevlisi)

«Adana Merkez ve Hocallı Köyü ve Çevre Köylerin Folklorunda Müzik»

★ Yard. Doç. Dr. Ali Berat ALPTEKİN (Fırat Üniversitesi)

«Çurova'nın Efsanelerle Dolu Bir Köyü»

★ Arş. Gör. Esmâ ŞİMŞEK (Fırat Üniversitesi)

«Çukurova'da Martufal Açma Geleneği Bilinmekte midir?»

★ Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU (Selçuk Ün. Eğitim Fak. Dk.)

«Mut'lu Bir Fıkra Tipi : Çivit Emmi»

VI. OTURUM :

OTURUM BAŞKANLIĞI

Yard. Doç. Dr. Ali Berat ALPTEKİN-
Tahir Kutsi MAKAL

★ Hayrettin İVGİN (MİFAD Başkan Yardımcısı)

«Ashab-ı Kehf Mağarası İle İlgili Gerçekler»

★ Yard. Doç. Dr. Atilla ERDEN (D.T. C.F. Öğretim Üyesi)

«Çukurova Yöresi İçerisinde Toroslar, Bakır Dağları ve Kozan Yakınlarında Yaşayan Yörüklerin Orijinal Kültürleri»

★ Prof. Dr. Beyhan KARAMAĞARALI (Hacettepe Üniversitesi)

«Karamanlı Köşkleri»

★ Yard. Doç. Dr. Hakkı ACUN (G. Ü. Gazi E. Fakültesi)

«Saat Kuleleri ve Tarsus Adana Saat Kulesi»

★ Arş. Gör. Sema BİLİCİ (G. Ü. Gazi E. Fakültesi)

«19. yy.'a Ait Bazı Seyahatnamelerde Mersin İle İlgili Gözlemler»

★ Arş. Gör. Gül TUNCEL (G. Ü. Gazi

E. Fakültesi)

«Ramazanoğlularının Mimari Eserlerinden Adana ve Tarsus Ulu Camileri»

★ **Alev ÇAKMAKOĞLU** (G.Ü. Gazi E. Fakültesi)

«Zeyne'de Şeyh Semerkandî Zaviyesi»

VII. OTURUM :

OTURUM BAŞKANLIĞI :

Mustafa CANELLİ - Yard. Doç. Dr. Hakkı ACUN

★ **İsmail GÖRKEM** (Fırat Üniversitesi Öğretim Görevlisi)

«Çukurovalı İki Halk Şairi Kara Mehmet ve Şihlioglu»

★ **Dr. Müjgan CUMBUR** (Eski Millî Kütüphane Md.)

«Karacaoğlan'ın Değişleriyle Çukurova»

★ **İrfan Ünver NASRATTINOĞLU** (Folklor Araştırmaları Kurumu Genel Başkanı)

«Çukurova Folklorunda Silifke'nin Yeri»

★ **Sıtkı SOYLU** (Gazeteci - Yazar)

«İçel Bölgesi İklim ve Coğrafyasının Halk Tababetindeki Etkinliği ve Bazı Tedavi Usullerinden Örnekler»

★ **Öğr. Gör. Mehmet Yardımcı** (İnönü Üniversitesi)

«Çukurova'da Folklorik Halk İnanmaları ve Geleneksel İyileştirme Yöntemleri İle İlgili Uygulamalar»

★ **Musa SEYİRCİ** (Antalya Kültür ve Turizm M. Şb. Md.)

«Yörüklerde Boğaz Havaları»

Sempozyumun önemli özelliklerinden

birisi, programda yer alan hemen bütün konuşmacıların iştirak etmiş ve tebliğlerini sunmuş olmalarıydı. Bir tek Dr. Müjgan CUNBUR, bir başka önemli toplantısı nedeniyle gelememiştir; ama o da tebliğini göndermişti ve bu tebliğler Hilmi DULKADİR tarafından okunmuştu. Buna karşılık, programda yer almayan 2 uzman, tebliğ sunmuşlardı. Bu iki tebliğ H. İvgin'in Başkanlık ettiği V. Oturumda sunulmuştu. Tebligciler ile Tebliğleri şöyleydi :

● Hayri TUNCER :

«Çukurova'da Oynanan Oyunlar»

● Yrd. Doç. Dr. Şükrü Halûk AKALIN :

«Çukurova Ağzındaki Arkaik Kelimeler»

Sempozyumun ikinci aşamasındaki tebliğlerin sunulmasından sonra, Prof. Dr. Beyhan KARAMAĞRALI bir değerlendirme yaptı.

KARAGÖZ-KUKLA :

Sempozyum çalışmaları, tebliğlerin sunulmasıyla devam ederken, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü'nün Karagöz-Kukla Sanatçısı Mustafa MUTLU, Belediye Nikâh Salonunda gösteriler yaptı. Özellikle kadınlarla çocuklar MUTLU'nun gösterilerine büyük ilgi gösterdiler.

ŞAİRLER ŞÖLENİ :

2 Aralık akşamı PTT Eğitim Tesisleri Salonunda bir Şâirler Şöleni yapıldı. Şölene Yahya AKENGİN, Mehmet ÇINARLI, Kerim Aydın ERDEM, Nüzhet ERMAN, Coşkun ERTEPINAR, Behiye KÖKSEL, Tahir Kutsi MAKAL, İsmail Ali SARAR, Ahmet Tufan ŞENTÜRK, Muhsin İlyas SUBAŞI, Mehmet YARDIMCI ve Mersin'de bulunan şâirlerden Şadiye SUCU, Muhsin DURUCAN ve Naim YALNIZ iştirak ederek şiirlerini okudular.

İÇEL KÜLTÜRÜ

SÖYLEŞİLER :

Şâirler Şöleninden önce, Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU, Azerbaycan'a yaptığı seyahat izlenimlerini anlattı.

Prof. SAKAOĞLU'ndan sonra da Hilmi DULKADİR «İçel'den Kars'a Folklorumuz» konulu bir konuşma yaptı. DULKADİR konuşmasını saydam gösterisi ile destekledi.

SERĞİ :

Sempozyum münasebetiyle, PTT Meslek Geliştirme Tesisleri Bahçesi'nde «Mut Hacıahmetli Köyü Alaçık Çadırı» ve bu yörenin el sanatları ürünlerinden örnekler sergilendi.

TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLO YARIŞMASI :

3 Aralık akşamı, amatörlerin iştirakiyle Türk Halk Müziği ses yarışması yapıldı.

KONSER :

Yarışmadan sonra, Mersin Halk Eğitimi Merkezi Türk Halk Müziği Korosu mükemmel bir konser sundu. Birkaç yıl önce Halil ATILGAN tarafından kurulan ve çeşitli yarışmalarda ödülleri kazanan koronun konseri beğeni ile izlendi.

AŞIKLAR ŞÖLENİ :

Daha sonra, Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU, Hayrettin İVGİN ve İrfan Ünver NASRATTİNOĞLU tarafından yönetilen bir Aşıklar Şöleni yapıldı. Şölene Gürünlü Aşık Gülhanî, Eskişehirli Aşık Nurşah Ba-

cı, Karşı Aşık Mürsel Sinan, Gaziantep'te Aşık Gül Ahmet, Karamanlı Aşık İsa Oğuz ve küçük Aşık Birsan Oğuz iştirak ettiler.

GEZİ :

4 Aralık'ta, Tarsus'a bir gezi düzenlendi. Tarsus Şelalesi ve ünlü Yedi Uyurlar Mağarası ziyaret edildi.

SONUÇ :

Halk Eğitim Merkezlerinin ülkemiz kültüründeki yeri de önemi de çok büyüktür. Yurdumuzun hemen her yerindeki bu Merkezler, Geleneksel Türk Kültürünün derlenmesi araştırılması ve değerlendirilmesi çalışmaları yapıyorlar. Ayrıca eğitim konusu da bu merkezlerde başlıca görev alanı içindedir. Boş zamanlarını değerlendirmeyi amaçlayan insanlarımız, Halk Eğitimi Merkezleri tarafından açılan kurslara iştirak ederek bilgi ve becerilerini arttırmakta, hatta meslek sahibi olmaktadır. Bu Merkezlerde yönetici olarak çalışan vefakar-fedakar öğretmenlerin hizmetleri çok büyüktür. Ancak, bu yöneticiler içerisinde öyleleri vardır ki; sorunu sadece görev olarak almamakta, görev üstü çalışmalarıyla, çok büyük işleri başarmaktadır. İşte, Mersin Halk Eğitimi Merkezi Müdürü Hilmi DULKADİR bunlardan birisidir. Milliyetçi, vatansever Hilmi DULKADİR, görevi gereği bütün işlerin üstesinden gelmeyi başardığı gibi, iki yıldır, Milli Kültür Sempozyumu yapmaktadır. O'nun Türk folkloruna (halk kültürümüze) yaptığı hizmetler ise çok... pek çok büyüktür. O'nu yürekten kutlarken, O'na böylesine rahat bir çalışma ortamı yaratan amirlerine de şükranlarımızı sunmayı ödev biliyoruz.

“ İHSAN HİNÇER TÜRK FOLKLORUNA HİZMET ÖDÜLÜ - 88 „

Hayrettin İVGİN (*)

Folklor Araştırmaları Kurumu'nun 8 yıl önce başlattığı «İhsan Hınçer Türk Folkloruna Hizmet Ödülü, bu yıl Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Nezihe Araz, Şerif Baykurt, Dr. Müjgân Cumbur, Hilmi Dulkadir ve Prof. Dr. Bahadeddin Ögel'e verildi.

10 Aralık 1988 Cumartesi günü Ankara'da düzenlenen ödül töreninde Folklor Araştırmaları Kurumu Genel Başkanı İrfan Ünver Nasrattınoğlu, ve Emniyet Genel Müdürü Sabahattin Çakmakoglu birer konuşma yaptılar.

Ankara Kültür ve Turizm Müdürü Yahya Aksoy'un yönettiği Ödül Töreninin açış konuşmasını yapan İrfan Ünver Nasrattınoğlu, özetle şunları söyledi :

Nasrattınoğlu'nun Konuşması :

Folklor, yani halk kültürü bağımsız bir bilim dalı olduğu gibi, hemen hemen bütün bilim dalları ile de yakından ilişkilidir. Bu itibarla folklor bütün insanlığın ilgi alanı içindedir.

Bugün, gelişmiş bütün ülkelerde, folklor çalışmaları, adeta bir devlet politikası olarak yapılmaktadır. O ülkelerde kurulan folklor enstitüleri geniş kadrolar ve büyük ödeneklerle etkinliklerini sürdürmektedirler. Çünkü, onlar biliyorlar ki, folklor, halkın öz kültürüdür ve onu bilmeden, çağdaş kültür oluşturma-

ya, hatta çağdaş insan olmaya imkân yoktur. Ayrıca folklor insanları, milletleri birbirlerine yaklaştıran, dost olmalarını sağlayan önemli bir unsurdur. Nitekim, milletlerarası festivallerde, bilimsel toplantılarda biraraya gelen çeşitli milletlere mensup folklorcular çok çabuk kaynaşır, dost oluyor ve bu dostlukları uzun süre sürdürüyorlar.

Türk folklorunun zenginliğini biz, ne yazık ki çok geç anlamışızdır! Bizi, bizden önce keşfeden yabancı bilim adamları, ülkemizin kırsal kesimlerine kadar giderek, halkımızın kültür değerlerini tesbit etmişler ve değerlendirmişlerdir.

Macar Bilgin I. Kunoş'un Türk folkloruyla ilgili ciltler dolusu eserleri, halk kültürümüzün sadece Macaristan'da değil, bütün Avrupa ülkelerinde tanınmasını sağlamıştır. Macarların büyük müzik adamı Bela Bartok, Adnan Saygun'la birlikte Anadolu'yu dolaşmış, Türk Halk Müziği ile ilgili inceleme ve derleme çalışmaları yapmış, ülkesine döndükten ve daha sonra Amerika'ya gittikten sonra, bu derlemelerden esinlenerek en büyük eserlerini bestelemiştir... Başta Kurt ve Ursula Reinhard ikilisi olmak üzere, birçok Alman Etno Müzikoloğu, Türk halk musikisi hakkında tezler, makaleler, kitaplar, plâklar hazırlayıp yayımlamışlardır. Bu çalışmalarını yapan batılı bilginlerin ve uzmanların sayıları giderek hızla artmaktadır.

Çok eski ve köklü bir kültüre sahip olan Milletimiz, bu alanda dünyanın ilgisini çekmeye devam etmektedir. Yabancı dostlarımız, yüzyıllar boyunca, türlü-çeşit-

(*) Kültür ve Turizm Bakanlığı Millî Folklor Araştırma Dairesi Başkan Yardımcısı

li sarsıntılara rağmen ayakta kalmayı başarmış olan Türk Milletinin kültürünü büyük bir ilgi ile araştırırken, içimizden çıkan çok küçük bir azınlığın, «folklor çağdaş sanata düşmandır» gibi anlamsız iddialarla ortaya çıkıp, basın-yayın organlarında kamuoyu oluşturmaya çalışmaları son derece anlamlı ve o oranda da düşündürücüdür.! Oysa folklor, aksine oluşturmaya çalışılan çağdaş sanatların düşmanı değil, kaynağıdır ve öyle olmak gerekir.

«Özgün bir Türk kültürünün bulunmadığı» gibi safsatalara verilecek en güzel, engin ve alabildiğine zengin Türk Folkloru'dur; Türk Halk Kültürü'dür. O kültür, ki başta ABD ve SSCB olmak üzere birçok ülkede kurulan ve geniş kadrolarla çalışılan Türkoloji Enstitülerinde ciddi araştırmalarla incelenmektedir. Bu incelemeler sonucu ortaya çıkan bulgular, insanlığın gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Çünkü o kültürde insan sevgisi vardır; dostluk vardır; barış vardır... Nitekim, bizim Halk Oyunları ekiplerimiz, dünyanın neresine giderlerse gitsinler, coşkun bir ilgiyle karşılanmakta, düzenlenen yarışmalarda birincilikten başka derece almamaktadırlar. Çünkü, Türkiye'yi, milletlerarası festivallerde temsil eden Türk Halk Oyunları Toplulukları sadece halk oyunlarının, halk musikisinin ve kostümlerin özgünlüğü ile değil, Türk insanının taşıdığı özellikler ile de ilgi çekmekte ve başarılı olmaktadır. Bir başka deyişle Türk gençleri dünyaya açılırken; gittikleri yerlere Mevlâna'ca, Hacı Bektaş'ca bir sevgi ve barış götürmektedirler...

Bizim, dünyaya gururla sunabileceğimiz en önemli özelliğimiz, halkımızın özgün kültürüdür. O nedenle, bu kültürün daha etkin bir biçimde derlenip değerlendirilmesi ve yaygınlaştırılması çalışmalarına, daha büyük önem vermeliyiz.

Hiç olmazsa, senfonik, flarmonik ve klasik batı müziğine gösterilen ilgi kadar halk müziğine, opera ve baleye gösterilen ilgi kadar halk oyunlarımıza, sinema ve tiyatro kadar, geleneksel köy seyirlik oyunlarımıza, Paris modasından kaynaklanan giysiler kadar geleneksel motiflerle süslü giysilerimize, el işlemelerimize, mutfağı-mıza vb. ilgi gösterilmelidir...

Özellikle vurgulamak isteriz ki; folklor konusunda elde edilen milletlerarası başarılar, büyük ölçüde bu konuya gönül vermiş olan gönüllü olarak geceli gündüzlü çalışmalar yapan insanlarımız sayesinde elde edilmektedir.

İşte biz, Folklor Araştırmaları Kurumu olarak, Türk Folkloruna Hizmet Ödülü verirken, gönüllü çalışmalarıyla, gerçekten önemli çalışmalar gerçekleştirmiş olanları belirlemek suretiyle bir değerlendirme yapıyoruz.

Çakmakoglu'nun Konuşması :

Emniyet Genel Müdürü Sabahattin Çakmakoglu da konuşmasında, folklorun millî kültürün temeli olduğunu ve bu konuya önem verilmesinin gerektiğini söyledi.

Çakmakoglu, Tayland'a yaptığı seyahate, bu ülkede kurulmuş bulunan açık hava müzelerini anlattı ve ülkemizde de vakit geçirilmeden bu tür müzelerin oluşturulmasının yararlı olacağını belirtti.

Salonu dolduran Halkbilim uzmanlarının ilgiyle takip ettikleri konuşmasında Çakmakoglu, folklor konusunda engin bir bilgiye sahip bulunduğunu kanıtladı.

Ödül Gerekçeleri :

«İhsan Hınçer Türk Folklorına Hizmet Ödülü-88»e lâyık gödülenlerin ödül

gerekçelerini, Folklor Araştırmaları Kurumu Genel Sekreteri Hayrettin İvgin açıkladı. İvgin'in okuduğu gerekçeler şöyleydi :

A. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü :

Cocuklarımızın ve gençlerimizin çok yakından ilgilendiği ve çoğunluğunun da bu tip faaliyetlere kendi istekleriyle katıldığı; örf ve adetlerimizi yöre yöre en güzel şekilde ifade eden, dile ve göze getiren, duygularımızı düşüncelerimizi iyi bir şekilde bütünleyen, kitleleri birleştiren, aynı zamanda çok yararlı bedeni bir hareket olarak güç kazandıran Halk Oyunlarımızın geliştirilmesini, yayılıp - yaşatılmasını, çocuklarımızın ve gençlerimizin serbest zamanlarını bu olumlu yolla değerlendirmelerini sağlamak amacıyla 1977 yılından itibaren «Halk Oyunları Yarışmaları» ile «Halk Oyunları Festivalleri» düzenlenmektedir.

— 1977 yılında Türkiye I. Halk Oyunları Gençlik Festivali.

— 1978 yılında Türkiye II. Halk Oyunları Gençlik Festivali düzenlenmiştir. Bu festivallere lise ve dengi okullar katılmıştır.

— 1979 yılında Türkiye III. Halk Oyunları ve Gençlik Şenliği yapılmış 96 lise dengi okul ile 2.880 öğrenci katılmıştır.

— 1980 yılında Türkiye Liselerarası Halk Oyunları Yarışması yapılmış 63 okuldan 1.890 öğrenci bu yarışmalara katılmıştır.

— 1981 yılında Türkiye Halk Oyunları Yarışması uygulamaya konmuş 784

topluluktan 23.830 kişi ve genç faaliyete iştirak etmiştir.

— 1981 ve 1982 yıllarından itibaren Türkiye Halk Oyunları yarışmaları her yıl düzenli yapılmıştır. 1982 yılında 1246 oyun topluluğundan 37.320 genç faaliyete katılmıştır.

— 1983 yılında 1432 oyun topluluğu 43.050 yarışmacı, 1984 yılında 1.641 oyun topluluğu ve 25.566 yarışmacı, 1985 yılında 2.571 oyun topluluğu ve 128.550 yarışmacı, 1986 yılında 2.863 oyun topluluğu ve 143.150 yarışmacı, 1987 yılında 3.160 oyun topluluğu ve 158.000 yarışmacı, 1988 yılında 3.225 oyun topluluğu ve 162.000 yarışmacı bu yarışmalara katılmıştır.

Görüldüğü üzere 10 yıl içinde 17.081 halk oyunları topluluklarından 726.236 genç faaliyetlere iştirak ettirilmiştir.

Genel Müdürlük bir folklor arşivi oluşturmuş olup bu arşivden araştırmacılar, ilim adamları ve öğrenciler faydalanmaktadır.

Genel Müdürlük 1985'de 1, 1986'da 4, 1987'de 15, 1988'de 6 halk oyunları topluluklarını, yurtdışı festival, şenlik ve gösterilere göndermiştir.

Genel Müdürlük yaptığı bu geniş çalışmalar ile Türk Folkloruna üstün hizmetlerde bulunmuştur.

B. Şerif BAYKURT :

1919'da Drama'da doğdu. Kırklareli'nde ilk ve ortaokulu, Edirne'de Erkek İlk Öğretmen Okulu'nu, Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsü Resim Bölümünü bitirdi. 1941 yılında Kayseri Lisesi resim öğretmenliğine atandı, aynı yıl askerlik hizmetine başladı. Askerlik hizmetinden sonra

1962 yılına kadar çeşitli okullarda öğretmenlik ve idarecilik yaptı. 1963 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatında görevlendirildi. Bir ara Köyüşleri Bakanlığında El Sanatları Şube Müdürlüğü yaptı. Adı sonraları Milli Folklor Araştırma Dairesi olan Millî Folklor Enstitüsünün kuruluş yıllarında uzmanlık ve Müdür Yardımcılığı görevlerini yürüttü. 1974'de MEB Yayınlar Genel Müdür Yardımcılığına atandı. 1978'de Genel Müdürlüğe getirilen Baykurt bu görevini iki yıl sürdürdü. 1981'de emekli oldu. Halen Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinde Halkbilim dersleri okutmaktadır.

Şerif Baykurt 1940'lı yıllarda Trakya Bölgesi Halk Oyunlarının derlenip düzenlenmesi çalışmalarını başlatmış ve kısa zamanda bu oyunların yurt dışında benimsenip, sevilmesinde önemli rol oynamıştır.

1950'li yıllarda çalışmalarını el sanatları üzerinde yoğunlaştırmış ve Marmara Bölgesi Halk El İşlemeleri ile ilgili olarak bir araştırma ve değerlendirme denemesi yapmıştır.

1968-69 yılları arasında Milli Folklor Enstitüsünde görevli iken Milli Eğitim Bakanlığı, TRT ile Halk Oyunlarını Yaşatma ve Yayma Tesisinin müştereken 260 Halk Oyunumuzun filmle tesbiti çalışmasına katılmıştır. Daha sonra Nida Tüfekçi ile birlikte TV'de ilk kez açıklamalı «Oyunlarımız ve Türkülerimiz» adlı 12 bölümlük program planlayıp uygulamışlardır.

Birçok Halk Oyunları ekiplerinin başında Türkiye dışında yapılan festivallere iştirak etmiş, bu festivallerde ve yurt içindeki birçok yarışma ve şenliklerde jüri üyesi olarak görev yapmıştır. Baykurt ayrıca, ülkemizde düzenlenen birçok kongre ve sempozyumlara folklorla ilgili bildirileriyle iştirak etmiştir.

Eserleri : Türk Halk Oyunları (1965), Mimar Sinan (1969), Türk Halk Dansları (13 kitapçık halinde, 1973), Türkiye'de Folklor (1976) Halk Dansları Plak Rehberi (), Türk Halkbilimi (S. Evliyaoğlu ile birlikte, 1987). Bunlardan başka 400 kadar makalesi, bildirisi ve yazıları yayımlanmıştır.

C. Dr. Müjgân CUNBUR

1926'da İstanbul'da doğdu. İlkokulu Ankara Dumlupınar İlk Okulunda bitirdi. Ankara İkinci Ortaokul ve Kız Lisesinden mezun oldu. Yüksek öğrenimini Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde yaptı. Aynı bölümden 1952 yılında «Gülşehri'nin Mantıku't-Tayr'ı» adlı tezi ile doktora ünvanını aldı. İlk görevi DTCF Kütüphanesindedir. 1954 yılında Milli Kütüphane'ye nakledilmiş, bu kütüphanede kütüphanecilik, uzmanlık Müdür Vekilliği Genel Müdürlük, yapmış 1978'de Kültür Bakanlığı Müşavirliğine atanmıştır. 1978-80 yılları arasında Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu çalışmalarında Anadolu Kütüphaneleri sorumlusu olarak bulunmuş, 1980'de Bakanlık Müşaviri kadrosu ile Milli Kütüphane Müdür Vekilliğine getirilmiştir. 1987 şubatında Millî Kütüphane Başkanlığından emekliye ayrılmıştır.

Müjgân Cunbur 1960-1983 yılları arasında DTCF Kütüphanecilik kürsüsünde öğretim görevlisi olarak ders vermiştir. Halen Atatürk Kültür, Dil, Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi aslı üyesidir. Bu Kurumun Edebiyat Folklor, Bilim ve Uygulama Kolu Başkanı'dır.

Basılmış 14 kitabı, edebiyat, folklor, kütüphanecilik konularında çok sayıda makaleleri vardır. Ayrıca Türkiye'nin her yerinde düzenlenmekte olan ilmi toplantılara bildirileriyle iştirak etmiş, böylelikle

çok sayıda tezi kitaplığımıza kazandırmıştır. Bilhassa folklor ve halk edebiyatı ile ilgili bütün kongreler ve sempozyumlarda Dr. Müjgân Cunbur'lu görmek mümkündür.

Folklor ve Halk Edebiyatı Hakkındaki Kitapları :

1. Başakların Sesi-Halk Şairleri, Eserleri ve Hayatları. Ankara, 1987
2. Yunus Emre'nin Gönü. Ankara 1959
3. Karacaoğlan, Şiirler. Ankara 1973

D. Nezihi ARAZ :

1922 yılında Konya'da doğdu. DTCF Felsefe-Psikoloji Bölümü mezunudur. Yazı hayatına Resimli Hayat (1953-1955), Hayat (1956) dergilerinde başladı. Havadis, Yeni Sabah, Yeni İstanbul, Tasvir, Akşam, Hürriyet, Güneş, Milliyet Gazetelerinde çeşitli tarihlerde çalışarak köşe yazarlığı, araştırma ve dizi yazılar hazırlamıştır. Haftalık Meydan Gazetesi'ni çıkaranlardandır. Meydan Larousse Ansiklopedisi'nin yayıncılarından, Kaynak Kitaplar Yayınevi'nin kurucularındandır.

Devlet Tiyatrolarında ve Özel Tiyatrolarda çeşitli oyunları sahnelenmiş ve sahnelenmektedir. 3 yıl boyunca Televizyonda «Hanımlar Sizin İçin» kuşak programı yayımlanmış olup, birçok sinema filminin de senaryolarını yazmıştır.

Araz'ın zengin bir el sanatları koleksiyonu vardır. Bilhassa Anadolu kadın baş süslemeleri, oyalar, yazmalar ve keselerle ilgili koleksiyonu zengin ve ünlüdür. Bu eserler yurt içinde ve dışında müteaddit defalar sergilenmiştir.

Nezihe Araz, birçok ilmi toplantılara

tebliğleri ile katılmış, folklor ile ilgili birçok makaleler yayımlamıştır. Çeşitli konuları içeren kitaplarından başka, direkt konumuzla ilgili olan kitapları şunlardır:

1. Dertli Dolap (Yunus Emre'nin hayatı ile ilgili)
2. Anadolu Evliyalrı (Anadolu halk kahramanları ve evliyalarının hayatı hakkında mankıbeler)
3. Gelin Canlar Bir Olalım (Anadolu'nun Türk ve Müslüman oluşunun hikayesi anlatılmaktadır.)

Araz'ın Çorak Toprak, Fesleğen Çiçeği, Hatçe Balam adlı oyunları da folklor ağırlıklıdır.

E. Hilmi DULKADİR :

1955 yılında Malatya'nın Sürgü Kasabasında doğdu. İlk ve Orta Okulu burada bitirip, Tokat İlköğretmen Okulu'na girdi. 1975 yılında mezun olup 4 yıl Elazığ'ın Palu ilçesinde, 1 yıl da İçel'in Mut İlçesinde İlkokul öğretmenliği yaptı. 1981 yılında Mut Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğü'ne getirilen Dulkadir, 1986 yılında Mersin Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğü'ne atandı. Halen bu görevi yürüten Dulkadir İktisat Fakültesi mezunudur.

Hilmi Dulkadir'in yayımlanmış 40'a yakın folklorla ilgili yazısı bulunmaktadır.

O'nun şahsi gayretleriyle düzenlenen ilmi toplantılar şunlardır: Karacaoğlan Semineri (Mut 1983), Karacaoğlan Semineri (Mut 1984), Karacaoğlan Semineri (Mut 1985), I. Mersin Kültür ve Eğitim Sempozyumu (Mersin 1987), II. Mersin Kültür ve Eğitim Sempozyumu (Mersin 1988).

Hilmi Dulkadir «Mut ve Çevresinde

İÇEL KÜLTÜRÜ

Halk El Sanatları - Istar Dokuma, Tür, Teknik ve Motifler» ile «I. Mersin Kültür ve Eğitim Sempozyumu Bildirileri» adlı kitapları hazırlamış ve bastırmıştır.

Hilmi Dulkadir gerek Mut'ta gerekse Mersin'de Halk Eğitimi Merkezi Müdürü iken, folklor ağırlıklı «Yaygın Eğitim Mut Haber Bülteni»nin «Karacaoğlan Semineri Bildirileri-86» nın, İçel Broşürü ile «İçel Kültürü» Dergisi'nin yayımlanmasında büyük katkısı ve emeği olmuştur. 1981-88 yılları arasında İdarecilerinden ve mensup olduğu Bakanlıktan toplam 14 takdir ve teşekkürname almış, çalışkan bir folklorcudur. Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığınca folklor alan araştırması yapmak üzere şu illerde görevlendirilmiştir: Gaziantep-Elazığ (1985), İçel-Gülner ve Anamur (1986), Kayseri (1986), Kars (1987).

Bundan başka Hilmi Dulkadir'in 44 Milyon TL sermaye temini ile Yörük Kilimlerinin kök boyalı üretiminin yaygınlaştırılması çalışmaları, İçel'de öğretmenlerle yürütülen folklor araştırmaları çalışmaları, Türkiye çapında açtığı Karacaoğlan konulu şiir yarışması, Türkülerin hikayeleri konulu derleme yarışması çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca öğretmenler arası efsane ve destan derleme yarışması açmış olup, bu yıl içerisinde sonuçlandırılmıştır.

F. Prof. Dr. Bahaeddin ÖGEL :

1924 yılında Elazığ'da doğdu. Elazığ Atatürk İlkokulunu, Elazığ Orta Okulunu ve Malatya Lisesi'ni bitirdi. Yüksek öğrenimini Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Bölümünde yaptı. 1947 yılında «Uygur Devletinin Kuruluşu» tezi ile Doktor. 1953 yılında «Kitay Devleti» konulu tezi ile Doçent ve 1962 yılında «Sino-Turcica» adlı

eseriyle (ki bu eser Çin'de neşredilmiştir) Profesör oldu.

Prof. Dr. Bahaeddin Ögel 5,5 yıl Almanya'da, 13 ay İran'da, 3,5 yıl Çin'de ilmi çalışmalarında bulunmuştur.

Alman, İngilizce, Fransızca, Çince ve Rusça bilmektedir.

Doktora çalışmasını W. Eberhard'ın yanında yapan Prof. Dr. Ögel, Türkiye içinde ve dışında pek çok sayıda ilmi kongre ve sempozyumlara katılmış böylelikle Türk kültürünün dünya çapında tanınmasına ve bu büyük kültürün tartışılmasına katkıda bulunmuştur.

Sayısız makaleleri ve araştırmaları olan Prof. Dr. Ögel, tarih konusunda birçok kitaplar da neşretmiştir. Eserleri arasında folklor konusunu içeren kitaplar da vardır.

1. Türk Mitolojisi, 2 Cilt (KTB Yayınları)
2. Türk Mitolojisi, Birinci Cilt (A.Ü. Yayını)
3. Türk Mitolojisi, İkinci Cilt (TTK-Basılıyor)
4. Türk Kültür Tarihine Giriş, 9 Cilt (KTB Yayını)
5. Büyük Hun İmparatorluğu Tarihi, 2 Cilt (KTB Yayını)
6. Türk Kültürünün Gelişme Çağları
7. İslâmiyetten Önce Türk Kültür Tarihi (4 kez basıldı)

MUTTA BULUNAN CÖNKLERDEN :

BEKTAŞÎ ŞİİRLERİ VI

(6. Sayıdan Devam)

Hilmi DULKADİR (*)

DERVİŞ MEHMET

(10-1-34)

Bir kişinin (sana) faidesi olmazsa
Gitme ardı sıra onu terk eyle
Tarikatı marifeti bilmezse
İtikat tarlasın sür de terk eyle

Dünyalıya tapıp mala özenme
Oğlum kızım deyi günah kazanma
Eliyin ermediğine uzanma
Düşün ahireti kendin fark eyle

Mala tapıp mağrur olma kendine
Mal gidince inanmazlar andına
Ol divandan su kalkmıyor bendine
Muhabbetten su kaldır da ark eyle

Can kuşları su içmiyor gölekten
On'ki imam su içmiyor bulaktan
Asla hayır cevap çıkmaz dilekten
Bir... say da huyun terk eyle

Derviş Mehmet bekle pirini
Kendi elin ile emle yareni
Vade yeter kimse savmaz sıranı
Düşün cehennemi yolun doğr'eyle

DERVİŞ ALİ

(11 - 1 - 35)

Çekildi dünyadan kalbi sâfiler
Hak ismini zikreden dil kalmadı
Pek çoğaldı delik takma sofiler
Doğru yola giden kullar kalmadı

Şu asırda doğru sofi az kaldı
Ne izzet ne hürmet ne naz kaldı
Ne mürüvvet ne ihsan ne niyaz kaldı
Hak için iş gören kullar kalmadı

Sofilik mi olur kuru söz ile
Ara bul yolunu mürşidin izle
Hu eyvallah deyip güler yüz eyle
Kati söz söyleyen diller kalmadı

Gerçek sofi isen sözümü sakla
Söyleme sırrını kalbinde sakla
Sil süpür kalbini özünü yokla
Tarikattan başka yollar kalmadı

Kalmamış dünyada bir sofi sadık
Zâhiri bâtinî her dem uyanık
Dışı sofi ama içi münafik
Özü bütün sofi kullar kalmadı

Derviş Ali'm yandı yürek nar oldu
Gece gündüz işim ahü zar oldu
Kopardığım konca güller har oldu
Alıp koklayacak güller kalmadı

FUZULİ

(12 - 1 - 36)

Kamil mürşide ermeyen
Her ölçümü dede sanır
Aşk deryasını boylamayan
Her deyişi mani sanır

Çekmeyen kendi bed huyun
Her gerçekten almaz payın
İçer eskic'nin gön suyun
Dost elinden bade sanır

(*) Mersin Halk Eğitimi Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürü

İÇEL KÜLTÜRÜ

Dost yaylasın yaylayamayan
Aşk deryasın boylayamayan
Baş açık cenk eylemeyen
Körün taşın kaza sanır

Bir gerçeğe ermeyen
Muhabbet gülün dermeyen
Hünkar sarayın görmeyen
Samanlığı oda sanır

Fuzuli vermiştir serin (*)
Bir nâdana demez sırın
Bulmayınca sadık yarin
Hakkı yayla suda sanır

GÜNDEŞLİOĞLU

(13 - 1 - 37)

Ah neyleyim zügürtlüğün elinden
Dolanıp belime kuşak oluktur
Kaçam derim kurtulamam elinden
İnip ayağıma dolak oluktur

(*) Bu şiir Nuzulî'nin de olabilir.

Beri çekin hele gücük eşeği
Yükledelim avrat ile uşağı
Beğenmezdik kutnu yüzlü döşeği
Şimdi kuru yerler döşek oluktur

Tepe gibi harmanlarım savruldu
Namlı namlı buğdaylarım devrildi
Beş yüz ırgat başıma çevrilirdi
Şimdi baş harmanım başak oluktur

Bölük bölük yozlarımı katardım
Arada bir müşteriye satardım
Al yeşilli tuzak olur tutardım
Şimdi gölgeliğin kaşşak oluktur

Yüce dağlardan yozlarım yürürdü
Dostum sevinir de düşman erirdi
Katarlar da tülü mayam yürürdü
Şimdi baş gölüğüm eşek oluktur

Kantar kantar ballarımı süzerdim
Nice beylerin gönlünü düzerdim
Giyinir kuşanır atla gezerdim
Şimdi **Gündeşlioğlu** uşak oluktur

(Devam Edecek)

ÖĞRETMENLER !
VATAN SİZDEN FIKRI HÜR
VİCDANI HÜR, İRFANI HÜR
NESİLLER İSTER !

KEMAL ATATÜRK

BARÇIN YAYLASI

Çınar ARIKAN (*)

Yaz aylarının başında, baharla birlikte Türkmen Yörükleri yaylalara doğru göçe başlarlar. Koyunlar, keçiler, oğlaklar, kuzular öne katılır. Ala kilim atılmış develere yükler vurulur. Konaklardan kona kona yayla yollarına düşülür. En güzel yaylalara, en güzel havaya ve ota kavuşuncaya yola devam edilir. Her Türkmen Yörük köyü ayrı bir yeri kendine yurt seçer.

Kış yaklaştığında, güz sonunda sahil-lere, enginlere inilir. Yazın başında yayla sevincini anlatan kavallar, şimdi artık sahil türküleri söyler.

Toroslar üzerindeki 1500 metreden başlayıp, yer yer 2500-3000 metreye kadar çıkan yükseklikler üzerinde yer almış bu yaylaların tümüne birden Taşeli Yaylası denmektedir.

Taşeli Yaylası bütün Akdeniz sahil şeridini kuşbakışı bir şekilde yukardan seyrederek ve Toroslar üzerinde boylu boyunca uzanır. Ama bu koca yayla yörük-lere dar gelir. Bütün yaz boyunca çoban-lar arasında yer yer kavgalar olur. Beyler bir birlerine diş bilerler, birbirlerine düşerler. Ama olaylar büyümeden anlaşma-lar olur, kavgalar sona erer. Bütün Taşeli'ye sulh ve sükûn gelir.

Anamur yöresi Türkmen Yörükleri-nin bir kısmı Taşeli Platosu üzerindeki yaylalarda konaklar. Bir kısımda daha yukarlara doğru yol alır. Konya ili sınır-

ları içindeki yaylalara uzanırlar. Bu yay-laların en önemlisi Anamur Karalar Bah-şiş, Gercebahşiş, Akcamı köylerinde kışın muhkem, yazın göçer olan Türkmen Yö-rüklerin yaylası olan Barçın yaylasıdır.

Yörükler için yayla hayatın bir par-çasıdır. Yayla olmadan ne yörüklüğün bir anlamı kalır, ne de yaşamının bir tadı.

Toroslar üzerinde ve Barçın yaylasın-da yaşayan Anamur Yöresi yörüklerinin hayatları gerçekten görmeye, incelemeye değer. Toroslar üzerinde mis gibi yayla havasında, buz gibi suların serinleticili-ğinde gerçek hayatın tadını gam ve tasa çekmeden işte bu yörükler çıkarırlar.

Oğuzlar'ın Anadolu'ya gelip, bu top-rakları Türklüğe ebedi yurt yapmaların-dan bu yana töre, gelenek ve görenekleri, Türkmen kıyafetleri, yapı, davranış, hür-met, saygı, misafirperverlikleriyle, şehrin o çılgın yaşantılarını hiç umursamayışları ile Yörükler, insanı başka diyarlara alıp götürürler.

Bu insanlar Torosların gerçek sahip-leridir. Bu insanlar için yayla; yaşlı olan-larına sağlık, genç olanları için de sev-da demektir. Taşeli'nin Ladin, Katran, Ke-kik, Sümbül kokan yaylarında, karlı dağ yamaçlarına, beyaz bulutlara eşlik ede-rek mutlu bir hayat sürerler.

Barçın... Barçın Yaylası İdari yönden Konya İli, Ermenek ilçesine bağlı bir yay-la, Konya'daki İçel toprağıdır.

Yaz aylarında Yörüklerin bu yaylala-

(*) Anamur - Melekler/Kadılar İlkokulu Öğretmeni.

İÇEL KÜLTÜRÜ

ra çıkışıyla birklikte insan hiç yabancılık çekmez. Alıştığı insanlar yanibaşındadır.

Eskilerde, Anamur ve Ermenek ilçeleri idari yönden Silifke ilçesine bağlıymış.

Ali Demirtaş İçel İli Çevre İncelemeleri kitabının 51. sahifesinde bu konuda bilgi vermektedir. Selçuklu ve Osmanlı tarihlerinde ilgili bölümleri incelendiğinde bu konu açıkca ortaya çıkmaktadır. Silifke sancakmış. Her iki ilçenin toprakları birbirine karışmış, bu cümleden olmak üzere bu ilçelere mensup şahıs ve şahıs topluluklarının bir kısım arazileri müştereken kullandıkları görülmüştür. Anamur ilçesine tabî yedi köy halkı Ermenek ilçesi sınırları içerisine (sonradan) alınmış olan Barçın yaylası adıyla maruf yere çıkıp yaz aylarında buralarda hayvancılık ve ziraat yapmak suretiyle geçine gelmişlerdir.

Bahsedilen bu köylerin belirtilen Barçın yaylasına gelip yararlanmaya başladıkları tarih kesin olarak tespit edilememiştir.

Elde yazılı belge olarak 1251 tarihli bir ferman ve 1252 tarihli mahkeme kararı (Hüccetü Şerriye) mevcuttur.

Elde bulunan bu yazılı belgeler, bahsi geçen Anamur yöresine ait Türkmen Yörük köylerinin çok daha eski tarihlerden önce, Barçın'a çıkıp ilgili yaylanın otundan ve suyundan yararlanageldiklerini göstermektedir.

Sözü edilen ferman (Mülga divân-ı hümayun 8 numaralı Adana ahkâm defterinin 41. ve 42ö sahifelerinden çıkarılmış ferman kaydı örneği) ve Hüccetü Şerriye ilâmda, yine yukarda sözü edilen Yörüklerin bu Barçın yaylasında kadimden (Başlangıcı belli olmayan, tespit edilemeyecek

kadar eski olan tarih) beri, intifa (yararlanma) hakkına sahip olduklarını, bu yere başka yörüklerin tecavüzlerinin men edildiğini, dolayısıyla Barçın yaylasının Anamur ilçesine mensup yedi adet Türkmen Yörük köyünce tahsis edilmiş olduğu görülmektedir.

Şimdilerde ise bu yedi köyden 4 tanesi terki yayla etmiştir. Artık konar göçerliği bırakmışlar, yerleşik hayata geçmişler ve Barçın yaylasına gitmez olmuşlardır. Halen Karalar Bahşiş köyü, Gerçe Bahşiş köyü, Akcami köyü yörükleri yaz aylarında Barçın yaylasına çıkıp yararlanmalarını sürdürmektedirler.

Yörüklerin hayatında hayvancılık en önemli yeri tutmaktaydı. Hayvan beslemek revaçta olan bir işti. Ama bu gün Barçın yaylasında da hayvancılık ağır ağır ölmekte, otlak olarak kullanılan bir kısım araziler tarım arazisi olarak kullanılmaya başlanmaktadır.

Barçın yaylasından intifa sahibi olan yörükler eskiden yedi sekiz aylarını burada geçirirken, günümüzde bu süre kısalmış ve üç-dört aya inmiştir.

Barçın yaylası Ermenek-Karaman-Hadim-Gazipaşa ve Alanya ilçelerinin idari sınırlarının merkezi kesiminde bulunan ve sınırları sabit, maruf hadlerle çevrili geniş bir platodur. Yukarda adı geçen ilçelere ait bazı yörüklerde Barçın yaylasının bazı kesimlerinden yararlanmaktadırlar.

Barçın yaylasının sınırlarını bir insan atla bir günde zor dolaşır. Geniş bir yayladır. Yörükler sınırlarını belli etmek için, kendi aralarında o bölgede yaşanmış olaylar ve tabi varlıklara göre isimlendirerek söylemektedirler. Batısı: Oğlan Boğulduğu, Topraktaş, Tahtalı Kabir, Güçümen Armut, Çıldırım Taş, Deliktaş, Gaşoluk, Toprak Tepe, Karaçal, Deveci mağası

M U T

ZEYKER yaylasında keklik bulunur
Avcının halini görmeli insan.
HACIAHMETLİ'de kilim dokunur
Renkteki uyumu görmeli insan.

KESTEL Kapısında geyik yetivti
BALABANLI köyü Mut'a bitişti
Sahilde kalanlar yandı da pişti
DARISEKİSİ'ni görmeli insan.

YIKILGAN yüksektir ordan geçilir
KOZLAR yaylasına erken göçülür
SÜRSEFA'da buzdan sular içilir
MAVGA Kalesini görmeli insan.

Sertavul'un eti lezzetli olur
ŞİFALU SU'dan içen huzur bulur
Poyraz esince sanki bir dev solur
MANASTIR'a gidip görmeli insan.

KAREKŞİ yakındır hergün gidilir
Kapısı açıktır serbest girilir
Alabalığından çokca yenilir
Hele pazar günü görmeli insan.

BEŞ ÇINAR'ın altında sular taşar
KALE PINARI olmasa Mut yanar
KARAC'OĞLAN, KARACAKIZ'ı anar
ÇUKUR'da mezarın görmeli insan.

TAŞHAN'da oda çok saymalı bir bir
LAAL PAŞA Camisi bir tarihtir
İki TÜRBE'si var sanki şahittir
SEYYİD-İ SALİH'i görmeli insan.

MUT KALESİ yüksek eskidir burçlar
Sapasıgılam durur halâ mazgallar
KASIM BEY'den kalmış koca duvarlar
Gezip de etrafı görmeli insan.

ORTAKÖY'de gece cümbüş kurulur
Davula tokmakla, elle vurulur
GÖKSU bazen coşar bazen durulur
YILAN YUVASI'nı görmeli insan

Baharı güzeldir gün erken doğar
Ağaçlara çiçekten bir kar yağar
Köy kadınları inek-koyun sağlar
Aşiret göçerken görmeli insan.

rasından başlar, Taşkent sınırından Ga-
raçala doğru uzanır. Kuşu Taş'ıyla devam
eder. Katrançalı, Dikili Ağaç. Gaşoluk,
Deliktaş arası tekrar bir daire çizerek ba-
tı sınırına tekrar ulaşır.

Taşeli platosu ve İç Anadolu'nun bir
kısmında yer alan yaylalardan Barçın sa-
dece biri. Tarihi araştırılacak, insanı ince-
lenecek daha yüzlerce yayla araştırmacıları-
nı bekliyor.

Biz son söz olarak Barçın için şunu
dinliyoruz. Konya İlindeki İÇEL toprağı...

KAYNAKLAR :

- 1 — Bütün Yönleriyle Ermenek - Halit Bar-
dakçı
- 2 — Cenupta Türkmen Oymakları - Ali Rıza
Yalman
- 3 — Türk Kültürü Araştırmaları - Mehmet Eröz
- 4 — Osmanlı ve Selçuklu Tarihleri
- 5 — Başbakanlık Arşiv Genel Müdürlüğü - Ada-
na Ahkâm Defteri
- 6 — İçel İli Yakın Çevre İncelemesi - Ali De-
mirtaş

İÇEL KÜLTÜRÜ

Yaz gelince bolluk, bereket olur
Turfanda meyvenin her türlü olur
Biri biter biri yeniden olur
KAYSI'yı dalında görmeli insan.

Haydar'ın, Çortak'ın yeşil zeytini
Çok yeriz, severiz keçi etini
Gün aşip giderken akşam vaktini
Göksu kıyısında görmeli insan.

HOCANTI ırmağı derinden çağlar
NURİ SOFİSİ'nde bir yatır ağlar
Her taraf yeşillik ne güzel bağlar
SEYREGEN'i gezip görmeli insan.

Gök kişi adını duyar da gitmez
Şifalı kaynaktır suyu hiç bitmez
Ne kadar övülse kelime yetmez
İLİSU'da çimip görmeli insan.

Çocuklar takarlar çiçekten tacı
Köylerde erkeğe söylerler bacı
MAHRAS DAĞI yüksek, diktir yamacı
SAKIZ'ı, DORLA'yı görmeli insan.

Kıracına nohut, çavdar ekilir
Harman biter ürün eve çekilir
Tarlalar boş kalmaz ağaç dikilir
Yeşil bahçeleri görmeli insan.

Dağlarında türlü çiçekler açar
Mis gibi kokusun etrafa saçar
Ufkunda kartallar, şahinler uçar
KEKİK ALANI'nı görmeli insan.

ADRAS'da çakal, tilki, kurt vurulur
DEREPAZARI'nda pazar kurulur
Rüzgar esince toz-duman savrulur
BECİ GÜZLEĞİ'ni görmeli insan.

Hastalık az olur insanı diri
İyilik sever yiğittir her biri
Dağlardaki kızılçamı, sediri
Yaylaya çıkarken görmeli insan.

Ermenek, Karaman, Silifke komşu
Meşhurdur Gülnar'ın ZEYNE yokuşu
Uğursuz sayarlar öten baykuşu
SİNEK TEPESESİ'ni görmeli insan.

Folklor ekibimiz çok güzel oynar
DAVUL'la KLARNET bir de KEMAN var
HABA, DOLAK, ÇARIK, süslü ÇORAPLAR
Sahneye çıkıncı görmeli insan.

Biz Mut'luyuz, mutlu doğduk anadan
Yardımcıdır bize Yüce Yaradan
Gelip de dünyanın dört bir yanından
Dört mevsimde Mut'u görmeli insan

Aşık Nazmi'm MUT'lu söyledi sözü
Bir Cennettir şimdi ovası-düzü
Her mevsim güzeldir hele de güzü
Ömründe bir kere görmeli insan.

Nazmi Ünlü

CEYHAN NEHRİ

Dünya Kurulalı böyle akarsın
Dağların gözyaşın sil Ceyhan nehri
Kimini güldürüp kimin ağlattın
İsterim birazca gül Ceyhan nehri

Adem ile Havva'dan var mı haberin?
Hiç dinmez göz yaşın nedir kederin?
Hani senin annen, yok mu pederin?
Yarmışsın dağları sen Ceyhan nehri.

İÇEL KÜLTÜRÜ

Gece yorgun yorgun tatlıdır sesin
Coşarsan yol vermen kararın kesin
Pac alın yolcu'dan postal'ın fes'in
Söyle maksadını sen Ceyhan nehri

Elbistan'dan çıkar gözün menbain
Akarsın bunca yıl tükenmez ahın
Seyhan, Dicle, Fırat hangisi şahın
Söyle büyüğünü sen Ceyhan nehri

Maraş'tan aşağı Aksu Ilıca
Sabun, Keeş, Aslantaşa gelince
Bizim köyde Hamis sana girince
Artık Çukurova bil Ceyhan nehri

Sen Allah'ın suyu biz de kulları
Kanal yapıp çeviririz yolları
Soracağız senden eski dilleri
Baraj yapılıyor bil Ceyhan nehri

Ben Ahmet Öztürk'üm böyle yazarım
Herkes bilir deli dolu gezerim
İyi bir dalgıcım sende yüzerim
Bende fırtınayım bil Ceyhan nehri.

Ahmet Öztürk (Fırtına)

LEHÇEMİZ

Evin saçağına diyorlar SÜYÜK,
Çok küçüğe GÜÇCÜK, iriye BÖYÜK,
Serçe kuşu CÜCÜK, Üveyiği HÖYÜK,
Yabani hayvana TOR derler bizde.

Harman dövenine deriz ki, GEM
Yaraya BERE, ilâca EM,
Hayvan yiyeceği otuna YEM,
Dumansız ateşe KOR derler bizde.

Ekmek pişen taşın da SÜVEDİR,
İki yaşlı inek ismi DÜVEDİR,
Yün düşmanı böcek, adı GÜVEDİR,
Bazan da uçmaya ÇUR derler bizde.

Kanala HENDEK, arkına HARIK,
Toprakta açılmış çatlağa YARIK,
Su ile yapılan çamura MIRIK,
Betonlu duvara SUR derler bizde.

Emine'ye EMİK, Fatma'ya FATIK
Çocuk ayakkabısı oluyor PATİK,
Süt yüzüne KAYMAK, ayrana KATIK,
Bir çeşit peynire LOR derler bizde.

Yetişmiş bir mala denilir, EKE,
Keçi erkeğine söylenir TEKE,
Besili tosuna diyoruz BÖKE,
Siyah koyunlara MOR derler bizde.

Yastık, yatak, ÖRTÜ, sedire MAKAT,
Güç, kuvvete MECAL, bazı da TAKAT,
El ile vurulan şamara TOKAT,
Birşeyi bükmeye BUR derler bizde

Anahtara KİLİT, bazende KÖCEK,
Yeni bitmiş buğday, tarla da GÖCEK,
Üvendire MESES, demiri MECEK,
Sürülmemiş yere BOR derler bizde.

Yıkanmaya ÇİMMEK, hamama YUNNUK,
Giyime, kuşama deriz ki DONNUK,
Un için ayrılan buğdaya UNNUK,
Namusa, şerefeye AR derler bizde.

Fistana ZIBIN, düğmeye KEBE,
Biz amcaya EMMİ, nineye EBE,
Gence DELİKANLI, çocuğa BEBE,
Sevgiliye, dostaya YAR derler bizde.

MUT YÖRESİNDE SÖYLENEN EFSANELER

Doğan ATLAY (*)

A. YUSUFÇUK KUŞU

İlkbahar ve yaz günlerinin bazı gecelerinde dağlarımızda bir ses duyulur, «Hu! Lu lu lu lu! gibi bir şey. Biraz garip, biraz hüznü, biraz korkulu... İşte o ses yusufçuk kuşunun sesi imiş, Öttüğü zaman ağladığı rivayet edilir.

Ben yusufçuk kuşunu görmedim, zaten herkes göremez, o geceleri gezintiye çıkıp geceleri öten bir kuş. Görenler bildirir cın büyüklüğünde, kurşunî renkli, ensesinde başından omuzlarına doğru bir tutam kumral saçı olduğunu, cepheden görüldüğünde güzel bir genç kıza benzediğini söylediler.

(*) Emekli Sağlık Memuru

İnsanın yüzüne SİMA, ve SIFAT
Yaramaz çocuğa HAŞARI, AFAT,
Bir şey küçültmeye deriz ki UFAT,
İmkansız, çetine ZOR derler bizde.

«Buraya gel» dersek, diyoruz ÇAĞIR,
Birin sesliyorsak, ÜNNE ve BAĞIR,
İsmarlama söze git söyle ÇİĞİR,
Konuşmada söze COR derler bizde,

İki evlenirsen, gelene GUMA,
El, yüzü yıkama temizlik, YUMA,
Birşey arzulama, isteğe UMA,
Bilgi öğrenmeye SOR derler bizde.

Çok, çok eski zamanın birinde üveyana elinde iki çocuk varmış, Yusuf la ablası, Barcın yaylasında yaşarlarmış. Her gün koyunlarını otlatarak günlerini geçirirlermiş. Günlerden bir gün oyuna dalmışlar. vaktin nasıl geçtiğini bilmeden akşam oluvermiş. Koyunlar da varıp gitmişler bilinmeyene... Üvey analarından çok korkan çocuklar koyunları bulmadan eve dönememişler, başlamışlar gece karanlığında koyunları aramağa... Bu arada birbirlerini de yitirmişler... Hem koyunları hem Yusuf'u arayan ablacık durup dinlenmeden dere tepe koşmuş, her yüksek yere çıkışında ünlermiş: «Yusuf! koyunları buldun mu?...» Dağdan taştan ses gelir Yusufuktan gelmezmiş. Yusuf'tan bir ses koyunlardan bir iz bulamayan ablacık sabah olana kadar hem koşturmuş hem ünlemiş:

Burçağa KÜŞNE, mısıra DARI,
Kadına ARVAT, bazende KARI,
Yakışıklık GOSKA, temize ARI,
Hafife YEĞLİ HOR derler bizde.

Merdivene denir, SÜMBÜL ve YOLAK,
Başörtüsü YAZMA, bazı da DOLAK,
Yırtığı dikilen yamaya ULAK,
Yamay dikmeye VUR derler bizde,

DAHA DA ZENGİNDİR BİZİM
LEHÇEMİZ,
HERKESE AÇIKTIR FİKİR BAHÇEMİZ,
KIYMETİ ÖLÇÜLMEZ DİLDE AKÇEMİZ,
YETER Kİ ZEKANI YOR-DERLER
BİZDE.

Mustafa ÜRKMEZ

«Yusuf! koyunları buldunmu?...

Sabahleyin yaylanın bir semtinde, çayır-
lı bir düzlükte Yusuf'u ve koyunları
bir arada bulmuş, bulmuş ama hepsi de
sessiz, soğuk, katı birer taş olmuşlar... Za-
vallı abla da kederinden kuş oluvermiş...
Kuş olmuş ama Yusuf'u ve koyunları unu-
tamamış, ünlemesi dinmemiş. O zaman-
dan bu yana hem arar hem ünler :

«Yusuf! koyunları buldun mu?...»

B. KIZTAŞI :

Yapıntı ve Genceli'nin yayla yolu üze-
rinde, sağlam bir kaya kaideye oturmuş,
kibrit kutusu şeklinde yekpare bir kaya
parçası Piza kulesi gibi eğimli vaziyete,
kaidesinin sağlamlığı yüzünden milyonlar-
ca yıldır yıkılmadan bize kadar gelebil-
miş. Boyutları yaklaşık 4x10x20 m. kadar.

Evvel zamanın birinde orada bir bey
kızı yaşarmış. Kız o kadar güzel, o kadar
güzelmış ki, ünü kentten kente yayılmış.
Etraftaki beyler, beyzadeler kızı alabilmek
için adeta yarışa girmişler, ellerinden
geleni, her fedekarlığı yaparlarmış.
Ne var ki kız hiç birini beğenmez,
hiç birine varmak istemezmiş... Beyzade-
lerden biri kıza yanmış, tutuşmuş, illa al-
mak isteyince kız da almış gergefini çık-
mış Kıztaşının başına... Beyoğluda al-
mış okunu yayını vurmuş kendini dağa...
«Bana yar olmayanı başkasına da yar et-
mem» diyerek Sayharman'dan bir ok atar
isabet ettiremez, Düzağaç'tan bir ok atar
gene isabet ettiremez. En nihayet çıkar
Kıran'a Gözleğitaşı'ndan bir ok daha atar,
bu defa ok hedefi bulur kızcağızı al kan-
lar içinde yere serer... Zamanla kızın ger-
gefi hayat bulur, yeşerip bir çam ağacı
olur oturur Kıztaş'ın zirvesine...

Halâ yemyeşil bir çam ağacı Kıztaş'ın
nın tepesinde dikilip duruyor.

(Yapıntı köyünden **Fatma Melleç**
1904 - 1987)

C. GEYİK SAĞAN PERİ :

Çoğlağa kapızında mı, Kestel kapızın-
da mı... ikisini de söylerler.

Peri kızları geyik keçilerini sağı-
larmış, keçilerden biri hırçınlaşmış, tutul-
mak istememiş. Ona öfkelenen peri kızı
«yahı yağlı kurşunlardan git!» diye beddua
etmiş, tesadüfen o anda keçiye nişan alan
bir avcının tüfeği patlamış, keçi vurulmuş.
Bu defa peri kızı avcıya «hazırmıydın a
elleri kuruyası!» demiş, avcının elleri ku-
ruyuvermiş.

Bu olaydan sonra zamansız geyik av-
layanın başına fena bir iş geleceğine ina-
nılır olmuş.

(Fatma Melleç'ten)

D. ÇEÇTEPE :

Mut'tan Karaman'a giderken üçüncü
Km. de Kuruköprü ile kocarçesme ara-
sında iki metre kadar yükseklikte munta-
zam koni şeklinde beyaz topraklı bir tepe-
cik vardı. (Mut'lular, etraf köylüler ev sı-
vamak için çektiler tükettiller şimdi yok.)
Güney tarafında aynı topraktan daha bü-
yücek bir tepe daha var. (o duruyor)

Küçük tepenin çeç, büyük tepenin de
saman olduğu söylenir.

İÇEL KÜLTÜRÜ

Çok eski zamanın birinde çiftçinin biri orada harman kaldırırmış, Harmanı atıp daneleri samandan ayırdığı sırada eşiği ile bir ihtiyar gelip biraz arpa biraz saman ister. Harman sahibi vermek istemez. «yok» der, ihtiyar «ya bunlar ne?» deyince «toprak» cevabını verir. İhtiyar o zaman «dediğin gibi olsun» deyince harman da saman da toprak oluverirler.

(Fatma Meleç'ten)

E. GÜDÜKKAVAK :

Yapıntı yalasında bir burunda çok yaşlı bir kavak ağacı varmış, seferberlik sıralarında çobanlar tarafından yakılmış. Rüzgâr yarısından kırdığı için «güdükka-vak» denmiş. Zamanla içi çürüyüp boşaldığı için yağmurda kışta kalanlar içine girip barınabilirlermiş. Bilenler beş altı kişi içinde oturabilirdi dediler.

Zamanında orada gavurlarla cenk eden Hz. Ali cenkte iyice yorulmuş, biraz dinlenmek için o kavak ağacının içine girmiş, keklikler de görmüşler, etraftaki kalyaların üzerine çıkıp «Ali kavakta, Ali kavakta, Ali kavakta» diye ötmeğe başlamışlar. Gavurlarda duyup Hz. Ali'yi orada şehit etmişler, Keklikler gelip Ali'nin kanını çiğnemişler, gagaları ile eşmişler...

İşte keklik ayaklarının ve gagasının kırmızılığını Ali'nin kanından olduğunu o zaman almışlar.

(Çocukluğumda Yapıntılılardan duymuştum.)

F. HADİMİ'NİN DUASI :

Büyük İslam alimi Hadimi birgün

Taşkent'e uğrar su içmek için çeşmeye geldiğinde orada bulunan bir kadın tasa suyu alır suyun üzerine de yapraklı ufak bir çam dalı atıp Hadimi'ye uzatır, suyu alıp için Hadimi çam dalının sebebini sorduğunda kadın «yorgunsun, hava sıcak, su soğuk acele içip hastalanmayasın diye attım.» der. Bundan duygulanan Hadimi «işaminiz kurumasın, güzeliniz farımasın» diye dua eder.

Şimdi Taşkent dağlarında ;am kesilince kesildiği yerden tekrar filizlenirmiş.

Kadınlar da ne kadar yaşlansalar güzelliklerinden birşey kaybetmezlermiş.

Halk ozanımız Cemali'de güzeller destanında «Hadim dilberinin hiç geçmez ça-ğı» diyerek tastik eder,

(Taşkent'li Sait Çil'den)

G. AYI ALANI :

Gülнар'ın Halifeler ve Taşoluk köyleri arasında bir vadinin tabanında tabak içi gibi genişçe bir düzlük var. Oraya «Ayı alanı» denir.

Zamanın birinde ermişlerden birisi o alanda çift sürerken namaz vakti geldiğinde namaz kılmağa başlar o sırada dağdan inen bir ayı çiftçinin öküzlerinden birini yer. Ayı karnını doyurup dağdan tarafa gideceği sıra adam da namazını bitirip selamı verir, bakarki öküzün birisi yenmiş, ayıya «dur nereye gidersin, «öküzü yedin, evlek tohumlu kaldı, günah değil mi gel bakalım.» diyerek ayıyı öteki öküzün karşısına bağlayıp çiftini sürer...

O günden sonra oraya «Ayı alanı» denir olmuş,

(Gülнар'da söylenir.)

GÜNDEŞLIOĞLU II

(5. Sayıdan Devam)

A. Esat BOZYİĞİT (*)

V

Hani benim ak ekmeğim yiyenler
Kılıcın kuşanıp ata binenler
Gündeşlioğlu geç başa diyenler
Şimdi benim yerim eşik olmuştur.

Evvel ben de yaylalarda giderdim
Koyunumu kırkıp keçe ederdim
Üç-beş güzel ile halay çekerdim
Şimdi **Gündeşl(i)** Oğlu uşak olmuştur.

Bölük bölük davarlarım katardım
Yârânıma yoldaşıma satardım
Üstü kara kuşlu çadır tutardım
Şimdi gölgeliğim kaşak olmuştur.

Sürümün indiği çaylar kurudu
Dostum güler, düşmanlarım erirdi
Üç-beş katar mayalarım yürürdü
Şimdi beş gölüğüm eşek olmuştur.

VI

Kaçamadım ben züğütlük elinden
Dolanıp belime kuşak oluptur
Nere kaçtım ise kurtulamadım
Geçip ayağıma tutak oluktur

Acısından ölsem de yemem başağı
Yaradan kayırsın evlat uşağı
Beğenmezdim kutnu kumaş döşeği
Şimdi kuru yerler döşek oluktur

Yaz gelince oğlaklarım satardım
Ata binip sürülere katardım
Otuz altı direk çadır tutardım
Şimdi gölgeliğim kavak oluktur

Yeraltında mağaralar gezerdim
Yer üstünde ağız sofraya yazardım
Nice ağaların sözün bozardım
Şimdi **Gündeşlioğlu** uşak oluktur

VII

Kulak verdim çar köşeyi dinledim
Ardım sıra giybet eden çoğumuş
Toplanmış dertliler derdini söyler
Sordum ki dertsiz bir kimse yoğumuş

Başına bağlamış sırmalı poşu
Nedir bu feleğin etiği işi
Tırnağın var ise başını kaşı
Kardaştan kardaşa fayda yoğumuş

Gündeşlioğlu der dünyaya gelmeden
Ben usandım el işine yelmeden
Gurbet ilde padişahlık sürmeden
İlimizde çoban olmak yeğimiş

VIII

İki bülbül geldi tüyü yeşilden
Kepezini alamadım başından
Yayılırken ayrı düşmüş eşinden
Ötsem garip garip varsam tutulmaz

Kimi yeri ala, kim yeri sarı
Gün gibi batıyor görünmez moru
Kepezi başında döğüyor yeri
Ötsem garip garip varsam tutulmaz

(*) Kültür ve Turizm Bakanlığı Millî Folklor
Araştırma Dairesi Uzmanı

MERSİN VE TARSUS KÖYLERİNDEN DERLENMİŞ DEĞİŞETLER

Halil ATILGAN (*)

Mersin ve çevresinde atasözlerine «Değişet» denilmekte. Aslında «Değişet» sözü sadece Mersin ve çevre köylerinde kullanılan bir tabir olmayıp İçel iline bağlı bütün köy ve kasabalarda, Adana'nın kuzey kesimindeki kazların (Karaisalı, Pozantı, Kozan) bütün yerleşim birimlerinde «Değişet» tabiri atasözü yerine kullanılmaktadır.

Değiş; söylenmiş anlamında, sonuna

(*) Çukurova Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümü Öğretim Görevlisi

gelen «et» ise iyilik mânasına gelmektedir. Şu halde «Değişet» iyi ve özlü söylenmiş sözler olarak değerlendirilmektedir.

Aslında atasözlerimiz toplumumuzun dünya görüşünü özetliyen özlü, anlamlı ve ders verici sözlerdir. Bir sohbet, bir konuşma esnasında söylenen bu anlamlı sözlerin kim tarafından ve ne zaman söylendiği belli değildir. Söyleneni belli olmayan bu özlü deyişler halk arasına yayıldıktan sonra, ilk ağızdan çıktığı gibi kalmamış, yayıldıkları çağların, çevrelerin sosyal havasına uyarak bazıları unutulmuş

Huri mi, melek mi bunun anası?
Her bahçede gonce güller deresi
Cennet-i âlâdan çıkmış siması
Bunun soyu bu kuşlara katılmaz

Gündeşlioğlu'm yaylalara çıkasın
Deste deste mor sümbüller biçesin
Mevlam kanat vere, bile uçasın
Bir kuş için diyar diyar göçülmez

IX

Telli durnam bizim ele varırsan
Gündeşlioğlu yaman halde den varı
Kavımdan kardaştan soran olursa
Başı yasdık gözü yolda den varın

Garibin ölüşü daş gibi tumar
Çenemi kim bağlar gözüm kim yumar

Sılada yavrular yollarım över
Gündeşlioğlu yaman halde den varın

Elbisemi verin beni yuyana
Silahımı verin suyum koyana
Bu garip cenaze kimdir diyene
Gündeşlioğlu yaman halde den varın

Elimden dutun da atın sarnıca
Etimi yesinler kızıl karınca
Telli durnam bizim ele varınca
Başı yasdık gözü yolda den varın

Adana dediği yerlere vardım
Hasta oldum belim dıvara verdim
Bu gece düşümde evimi gördüm
Gündeşlioğlu yaman halde den varın
Başı yasdık gözü yolda den varın

İÇEL KÜLTÜRÜ

bazıları ise tutulmuştur. Tutulanlar zaman zaman toplum açısından çeşitli değişikliklere uğramış, yeni ifade ve anlamlara bürünerek günümüze kadar gelmişlerdir. Günümüze kadar gelen atasözlerimiz toplumumuzun düşüncesinin aynası olarak değerlendirilmiştir. Atasözleri Türk toplumunun adeta kanunu, ana yasası gibi olmuş, her müsbet ve menfi meselelerde Türk halkı atasözlerini ustaca, kıvrakça yerinde ve zamanında kullanmayı bilmiştir.

Mersin ve Güney Toroslardaki atasözlerimiz, kaynağını yaşanan olaylardan ve toplumun ortak düşüncelerinden hareket ederek ortaya çıkmış folklor ürünlerimizdir.

Biz bunları, Mersin'in ve Tarsus'un köylerinden 1985 senesinde yaptığımız araştırmada derlediğimiz atasözleriyle örnekleme yapalım.

- 1 — Tarlayı taşlı yerden, kızı gar-daşlı yerden.
- 2 — Çama çıksam çarığım kalır.
- 3 — Az oku uz oku, her kitaptan bir cüz oku.
- 4 — Benim derdim inek ile danada, karımın derdi sürme ile kınada.
- 5 — Sekinin taşlısı, öküzün inek baş-lısı, kızın sarı saçlısı.
- 6 — Çobanın gönlü olursa tekeden teleme çıkarır.
- 7 — Erim er olsun, yerim çalı dibi olsun.
- 8 — Çoban asasıyla, çiftçi mesesiyle.
- 9 — Olmadık yılın yağmuru harman vakti gelirmiş.
- 10 — Senin yüzünün aklı, benim ağ-zımın pekliğindendir.
- 11 — Koca ekmeği meydan ekmeği, evlat ekmeği zindan ekmeği.

- 12 — Göç geri dönerse total deve öne düşer.
- 13 — Gurbete kız verme yiter gider, denize taş atma batar gider.
- 14 — Hav demeyince mav denmez.
- 15 — Fukaranın ahı, tahtından indirir şahı.
- 16 — Gözele pöpen yakışır, çirkine atlas neylesin.
- 17 — Hızır sandıklarımız hep hınzır çıktı.
- 18 — Göçün geri döndüğü total ite yarar.
- 19 — Aman ağalar diyeceğime aman dağlar derim.
- 20 — Beyde ölür, aptal da ölür. Yanı sıra çökdel de ölür.
- 21 — Ev bizim, köy bizim, otur söyleşelim kadın kızım.
- 22 — Ölümden öte yol gitmez, me-zardan öte sal gitmez.
- 23 — Genç avrat alma el için, yük-sek yere harman kurma yel için.
- 24 — İnsanı el azdırır, yağmuru yel azdırır.
- 25 — Camiden evvel fırın yapılmış.
- 26 — Kazançtan evvel kap hazırla, evvel kap sonra kazan;
- 27 — Cahilinen sohbet etme küstü-rün, silme g...tünü çam kırığıynan kesti-rin.
- 28 — Ürmesini bilmeyen it, sürüye getirir kurt.
- 29 — Danışan yol aşar, danışmayan şaşar.
- 30 — Densizin devesi çansız öter.
- 31 — Olmazsa akıl, neylesin sakal, çarığı dağlara çıkardı çakal.
- 32 — Elif, dedim «B» diyemem, «B» de-semde belliyemem.

SİLİFKE'DEN MANİLER III

(6. Sayıdan Devam)

Kerim YUND (*)

78

Armut dalda tartılır
Okka okka satılır
Şu... kızları
Koca diye atılır.

79

Armut dibinde kuyu
Uyu sevdiğim uyu
Adam sarhoş mu olur
İçtiği üzüm suyu?

80

Armudu taşlamalı
Dibinde kışlamalı
İmam ezan okurken
Cümbüşe başlamalı.

Not : Köylerde ezan okuyan ayrıca müez-
zin yok. Bu işi de imam yapar.

81

Armudun irisine
Ben yandım birisine
Anne beni çoban tut
Kızların sürüsüne.

82

Armudun kökü suda
Ne hoş yaratmış Huda,
Lebin ağzımda olsun
Seher vakti uykuda.

83

Armut yenmez tadından
Zevk alırım kadından
Felek bana çok gördü
Ayrı düştüm yarımından

84

Arpa biçtim aş için
Öldüm karakaş için
Ağaç bir şeftali ver
Anan baban baş' için.

85 (Esen-216)

Arpa, buğday çeç olur
Güzeller güleç olur
Güzelin şeftalisi
Dertlere ilaç olur.

86

Arpa derdim süt iken
Elime battı diken
Bir birimizi saralım
Sen kız, ben oğlan iken.

87

Arpa ektim bir evlek
Dadandı kar leylek
Yazın beraber idik
Kışın ayırdı felek.

88

Arpalar karakılçık
Yavrum sallan dama çık
Eğer annen koymazsa
Ceketin al yola çık.

89 (A-I)

Apalının(?) koyağı
Potin giyer ayağı
Yiğidim yakışmamış
Urbaların siyahı.

Not : Apalının koyağı'nın Silifke'nin nere-
sinde olduğunu ben bilmiyorum. Arpalı
olmasını düşünerek bu dizeye koydum.

90

Artık bastı sıcaklar
Gayet tombul bacaklar
Dans yerinde güzeler
Bir birini kucaklar

91

Asma çardaktan aşmış
Filizleri dolaşmış
Yarin güzel saçları
İnce bele dolaşmış

(Devam Edecek)

(*) Emekli Avukat - Folklorcu

İÇEL BİBLİYOGRAFYASI

(Halk Edebiyatı - Folklor - Etnografya)

(6. Sayıdan Devam)

293 — Üçyıldız, Celâl Necati : «Toros Tahtacı Türkmenlerinde Düğünler,» **Silifke, Hab. Bült.**, (17), Mayıs 1975.

294 — Üçyıldız, Celâl Necati: «Evlenmeyen Kızların Kısmet Açma Gelenekleri,» **Silifke, Hab. Bült.**, (36), Nisan 1977.

295 — Üçyıldız, Celâl Necati: «Yedi Gardeşler Efsanesi,» **Silifke Hab. Bült.**, (38), Haziran 1977.

296 — Üçyıldız, Celâl Necati: «Alevi Tahtacılarında İnançlar,» **Silifke Hab. Bült.**, (45), Ocak 1978.

297 — Üçyıldız, Celâl Necati : «Silifke ve Yöresinde Yatırlar,» **Silifke Hab. Bült.**, (49), Mayıs 1978.

298 — Üçyıldız, Celâl Necati : «Silifke Folklor ve Müzik Festivalinden Sesler,» **Silifke Hab. Bült.** (50), Haziran 1978,

299 — Üçyıldız, Celâl Necati: «Silifke Yöresinden Bir Söylence : Yedi Gardeşler Efsanesi,» **TFA**, 18 (348), Temmuz 1978, 8378-8379.

Yard. Doç. Dr. Ali Berat ALPTEKİN (*)

300 — Üçyıldız, Celâl Necati: «Silifke ve Yöresinde: Tahtacı Türkmenlerinde Gelenekler,» **Devrim Folklor Gaz.**, 27 Mart 1980.

301 — Üçyıldız, Celâl Necati: «Toroslardan Derlemeler: Geyik Ağdı,» **Halay**, 3 (31), Temmuz 1983, 29-30.

302 — Üçyıldız, Celâl Necati: «Silifke ve Yöresinde Yörükler ve Yörük,» **Silifke Hab. Bült.**, (59), Şubat 1985, (3 sahife/numara yok.)

303 — Üçyıldız, Celâl Necati: «Halk Çalgıları : Kırtıl Davulu,» **Silifke Hab. Bült.**, (62), Mayıs 1985,

304 — Üçyıldız, Celâl Necati : «Geyik Ağdı,» **Silifke Hab. Bült.**, (73), Nisan 1986, 9-10.

305 — Üçyıldız, Celâl Necati : «Yöresel El Sanatlarımız,» **Silifke Hab. Bült.**, (82), Mayıs 1978,

306 — Üçyıldız, Nevzat : «Taşeli'dir Yurdum,» **Silifke Hab. Bült.**, (67), Ekim 1985,

307 — Ünal, Refik : «Mut Karacaoğlan Şenlikleri Dolayısıyla : Saz Düzen-

(*) Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi.

İÇEL KÜLTÜRÜ

leri Üzerine Bir İnceleme,» TFA, 15 269), Ocak 1974, 6867-6869.

308 — Ünver, Ragıp : «Ashab-ı Kehf,» Çağrı, 19 (215), Aralık 1975, 13-14.

309 — Ünüvar, Süleyman : «Mut ve Çevresinde Yaylacılık,» İçel Kültürü, 1 (3), Eylül 1987, 3-6.

310 — Ünver, A. Süheyl : «Cennet ve Cehennem İçice,» TFA, 11 (231), Ekim 1968, 5088-5090.

311 — Ünver, B. Ali : «Kavaklı'dan Bir Hatıra,» Yay. Eğt. Mut Hab. Bült., Nisan 1984, 24.

312 — «Ve Sigara Üzerine Birkaç Söz,» Yay. Eğt. Mut Hab. Bült., (5), Nisan 1984, 12.

313 — Veziroğlu, İlter : «Kıbrıs Türk Folkloru ile Taşeli-Çukurova Folkloru Arasında Benzerlikler,» Çağrı, 24 (269), Haziran 1980, 20-22.

314 — Vural, Süray : «Mut Halk Oyunları,» Yay. Eğt. Mut. Hab. Bült., (13), Nisan 1986, 8-19.

315 — Yılmaz, Edip : «Karacaoğlan ve Karacakız Efsanesi,» TFA, 8 (170), Eylül 1963, 3167-3168.

316 — Yund, Kerim : «İçel'de Atasözleri,» Millet, 2 (17), Eylül 1943, 152-155; 2 (21), Sonkanun (Ocak) 1944, 287-288; 2 (22), Şubat 1944, 311-313; 2 (23), Mart 1944, 343-344.

317 — Yund, Kerim : «Kış Uykusuna

Yatan Kirpi,» Köy Postası, (99), Ekim 195, 30.

318 — Yund, Kerim : «Silifke'de Göksu,» Türk Dili, 3 (26), Kasım 1953, 90-91.

319 — Yund, Kerim : «Zeyne,» Türk Dili, 1 (12), Eylül 1952, 677-681.

320 — Yund, Kerim : «İçel'de Eski Eserler ve Keçi,» Yeni Ulus, 18 Ocak 1954.

321 — Yund, Kerim : «Geleneklere Göre İçel'de Aile Hukuku,» Türk Düşüncesi, 1 Mart 1954.

322 — Yund, Kerim : «İçel'de Venüs Tanrıçasından Kalıntılar,» Türk Dili, 3 (32), Mayıs 1954, 475-476.

323 — Yund, Kerim : «Silifke Folklorunda Kıbrıs,» TFA, 5 (103), Şubat 1958, 1636-1637.

324 — Yund, Kerim : «Silifke Dolaylarından Orman Bitkileri Üzerine Araştırmalar,» TFA, 5 (117), Nisan 1959, 1900-1901.

325 — Yund, Kerim : «Silifke Dolaylarında Yer Adları,» TFA, 6 (133), Ağustos 1960, 2209-2210.

326 — Yund, Kerim : «İçel'de Yer Adları,» İş ve Düşünce, Mart 1961, 26.

327 — Yund, Kerim : «Silifke ve Türk Folklorunda Cezayir,» TFA, 6 (141), Nisan 1961, 2365-2366.

328 — Yund, Kerim : «Cetrevli Kö-

İÇEL KÜLTÜRÜ

yünün Adı Dolayısıyla,» **TFA**, 6 (144), Temmuz 1961, 2436.

329 — **Yund**, Kerim : «Silifke'de Kınanın Düşündürdükleri,» **TFA**, 7 (153), Nisan 1962, 2688-2689.

330 — **Yund**, Kerim : «Silifke'nin Kültür İklimi,» **TFA** 7 (155), Haziran 1962, 2761-2764.

331 — **Yund**, Kerim : «Sümbül Çiğinin Masalı,» **Köy Postası**, (98), Eylül 1962, 29.

332 — **Yund**, Kerim : «İçel'deki Yer Adlarından Bazılarının Kaynakları ve Anlamları,» **Çağrı**, 7 (65), Mayıs 1963, 13-15.

333 — **Yund**, Kerim : «Silifke'de Halıcılık,» **İş ve Düşünce**, 30 (247) Haziran 1964, 41-42. (bkz. 336)

334 — **Yund**, Kerim : «Silifke'de Yer Adları, Lamas Köyünün Adı,» **Köy Postası** (212), Mart 1962, 11.

335 — **Yund**, Kerim : «Akdeniz Uygarlığından Kalıntılar: Uğur Böceği ve Folkloru,» **TFA**, 9 (183), Ekim 1964, 3554-3555.

336 — **Yund**, Kerim : «Silifke'de Halıcılık,» **Köy Postası**, (244), Kasım 1964, 15-32. (bkz. 333)

337 — **Yund**, Kerim : «Silifke, Irak, Bulgaristan ile Kırım'da Söylenen Atasöz-

leri Arasında Karşılaştırmalar,» **Türk Kültürü**, 3 (26), Aralık, 1964, 39-41.

338 — **Yund**, Kerim : «Kenger ve Silifke'de Kenger Kahvesi,» **TFA**, 9 (186), Ocak 1965, 3623-3625.

339 — **Yund**, Kerim : «Silifke'deki Kürtler ve Köyünün Adı,» **TFA**, 9 (190), Mayıs 1965, 3731.

340 — **Yund**, Kerim : «Andız (Selvi) Üzerine Araştırmalar,» **Türk Kültürü**, 10 (111), Ocak 1972, 26-30.

341 — **Yund**, Kerim : «Folklor Malzemesinde Değişmeler,» **Silifke Hab. Bült.**, (13), Ocak 1975.

342 — **Yund**, Kerim : «Taşeli Bölgesinde Araştırmalar : Kargatuzu-Aragenit,» **TFA**, 16 (316), Kasım 1975, 7476-7466.

343 — **Yund**, Kerim : «Silifke'de Derlenen Bir Atasözünün Açıklaması : Eve Baş Geldi, Bir Günlük İş Geldi,» **Silifke Hab. Bült.**, (50), Haziran 1978.

344 — **Yund**, Kerim : «Taşel'de Yer Adları,» **Çağrı**, 24 (269), Haziran 1980, 17-19.

345 — **Yund**, Kerim : «Bir Halk Masalı : Arap Uyandı,» **Çağrı**, 24 (73), Ekim 1980, 23-26.

346 — **Yund**, Kerim : «Taşeli Bölgesinde Uçucu Hayvanlarla İlgili İnançlar,» **Erciyes**, 4 (39), Haziran 1981, 12-13.

İNDEKSLER

YAZAR ADLARI İNDEKSİ

A

Adıgüzel, Kayhan : 29
Afyonlu, İ. Kemal : 64
Akarsu, Vasfi : 65,
Akbaş, Fuat : 1
Aksel, Malik : 66
Aktan, Selma : 2,3
Alaner, Bülent : 67
Alici, Murat : 68
Alptekin, Ali Berat : 30, 62, 68-92
Anamurlu, Halit İlhan : 31
Arıkan, Çınar : 93
Artan, Gündüz : 94, 95, 101
Asralı, Suat Salih : 4
Atalay, Neşri : 5
Atalay, H. Rifki : 102
Atılğan, Halil : 103-105
Atlay, Doğan : 106-109
Aydın, Leman : 32
Aydın, Salih : 110

B

Babacanoğlu, Demirel : 111
Bâkizâde, Hüsnü : 12
Bayır, İzzettin : 112
Baykurt, Şerif : 6
Beğenç, Cahit : 7
Belekoğlu, Nabi : 113
Belenli, Günsel : 33
Boz, Nevzat : 34
Bozdoğan Mansur : 119

C

Celasun, Erkan : 120

Ç

Çağlar, Turan Ali : 121
Çakar, Buket : 122
Çakmakoglu, Alev : 63, 123

Çakmakoglu, Sabahattin : 124, 180, 182
Çelebi, Arif : 127
Çete, Burhanettin : 125
Çetin, Rüştü : 128
Çıplak, Mustafa Necati : 8
Çoruh, Selahattin : 130

D

Demirtaş, Ali : 9, 10
Deniz, Salih : 132
Doğru, A. Mecit : 33a
Deluoğlu, Aydın : 35
(*) Dulkadir, Hilmi : 11, 134-160
Duman, Bilal : 161

E

Eğilmez, Aysel : 162
Emir, Sabahat : 24
Emiroğlu, Ali Fakih : 163
Epegin, Emin : 164
Erdoğan, Ahmet : 165
Erdoğan, Ali : 166
Erdoğan, Barış : 36
Erdoğan, Tamey : 37
Erdoğan, Şeref : 167
Ernol, Halit Tanju : 38
Eröz, Mehmet : 168
Ertaş, Mustafa : 169
Esimek, Derviş : 38a

F

Fedai, Harid : 170
Fındıkoğlu, Z. Fahri : 171

G

Genç, Boran : 39
Giray, Cennet : 172
Göde, Nursen : 40
Göktaş, Mustafa : 41

(*) Sayın Dulkadir'in çalışmaları arasında bazıları isimlessiz olarak verilmiş olup 114, 115, 116, numaralı makaleler de adigeçen araştırmacıya aittir.

İÇEL KÜLTÜRÜ

Gönüllü, Ali Rıza : 173, 174
Gülcan, D. Ali : 1/4
Gülhan, Huriye : 175
Gündoğdu, Ayhan : 42
Gürcan, Mustafa Remzi : 176

H

Halıcı, Feyzi : 133a
Hınçer, Huriye Kebire : 178
Hınçer, İhsan : 179
Hüsnü Bakizade : 11

İ

İnan, Yaşar Faruk : 183

K

Kansu, Ceyhun Atıf : 184
Karakuş, Ali : 185
Karal, Fatma : 43
Karayel, Gülay : 186
Kartarı, Asker : 187-188
Kılıç, Atilla : 190
Kıraslan, Eshabil : 191-193
Kirişçi, Ü. Gülsüm : 194
Koşay, Hamit Zübeyr : 195
Köse, Nurettin : 196
Kurubaş, Şeref : 198
Kutlay, F. Güldeniz : 199
Küçük, Ayşe : 44

M

Mansel, Arif Müfit : 14
Martin, Hüsnü : 45
Mazlum, Mehmet : 200
Mutluşan, Muzaffer : 46

N

Nasrattınoğlu, İ. Ünver : 207-213

O

Okur, Galip : 47
Orta, Nedim : 217

Ö

Önder, Mehmet : 15, 218-220
Öz, Yücel : 48
Özbay, Ercüment Melih : 221
Özen, Kutlu : 222-223
Özkan, Mustafa : 116
Öztelli, Cahit : 224
Özyurt, Mustafa : 225

P

Pembe, Ali Rıza : 226
Polat, M. Salih : 227

S

Sakaoğlu, Saim : 228, 229
Selvi, Hikmet : 230
Seyhan, Özcan : 231-236
Seyirci, Musa : 237
Soylu, Sıtkı : 240-256
Soysal, Metin : 17
Soyupak, Ayşe : 49

Ş

Şahan, Tacin : 257
Şahin, A. İhsan : 258
Şahin, Durmuş Ali : 50
Şahin, Mahmut : 51
Şahinoğlu, Duranali : 52
Şenel, Zeki : 259
Şimşek, İlker : 261

T

Tan, Nail : 262
Tanaltay, Suna : 263
Taşeli, Hüseyin : 53
Tekin, Yeşim : 267
Tıkır, Salih Ziya : 54
Topal, Musa : 55
Toros, Taha : 19- 268-270
Toroslu, Abdullah : 271
Tosunbaş, Müyesser : 272-274
Turak, Mehmet : 275

İÇEL KÜLTÜRÜ

Turgal, Hasan Fehmi : 276
Türe, Aslan : 277

U

Uçar, Hasan Hüseyin : 278
Uğur, Bayram : 56
Uğur, Sait : 1, 21, 279-284
Uluğ Bekir : 285
Ulusoy, Hamdi : 286, 287
Ursula, Reinhard : 297a
Usta, İbrahim : 288
Uysal, A. E. : 22, 289

Ü

Üçyıldız, Celâl Necati : 291-305
Üçyıldız, Nevzat : 306
Ünal, Fatma : 57
Ünal, Refik : 307
Üner, Ragıp : 308
Ünüvar, Süleyman : 309
Ünver, A. Süheyl : 310
Ünver, B. Ali : 311
Üstünel, Orhan : 58

V

Veziroğlu, İlter : 313
Vural, Süray : 314

W

Walker, W. W. : 22

Y

Yalgın, Ali Rıza : 23, 24
Yardul, Hakkı : 59
Yılmaz, Edip : 315
Yund, Kerim : 25-28, 316-346
Yüce, Nuri : 60
Yüreğir, Hasan : 61

KİTAP ADLARI İNDEKSİ

A

Anamur Ağzı : 31
Anamur Ağzından Derlemeler ve Dil Özellikleri : 35
Anamur Bölge Yörüklerinin Ağız İncelemesi. : 32
Anamur Bölgesi Yerleşik Yörükleri Üzerine Bir Dil Araştırması : 53
Anamur Ekonomisi : 42

B

Bildiriler/15. Karacaoğlan Kültür ve Sanat Şenlikleri Karacaoğlan Semineri : 180, 219
I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, III. Cilt: Halk Müziği-Oyun-Eğlence: 234a
I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi Bildirileri: V. Cilt: Etnografya 246a, 255a, 287a

C

Cenupta Türkmen Oymakları I, II: 24

Ç

Çubukkoyağı (Anamur-İçel) Köyü Folklorundan Örnekler : 50
Çukurova Aşiretlerinden Derlemeler: 57

G

Göksu Vadisi (Silifke) Yerleşik Yörük Ağzı : 41
Gülek Boğazı Çevresindeki Yörüklerin Ekonomik Faaliyetleri : 45
Güneyin İncisi İçel : 16

İ

İbret (Mersin'de İki Düğün) : 12
İlden İle Türkiye : 17

İÇEL KÜLTÜRÜ

İçel/Anamur Köyleri (Bozdoğan-Çarıklar-Kadılar Merkez) Ağız Derlemeleri : 36
İçel Antolojisi : 25
İçel'den Yapraklar I : Zeyne Köyü: 26
İçel'de Yörük Ekonomisinden Narenciye-ciliğe Geçiş : 37
İçel Folkloru I, II, III : 21
İçel İlinde Yılan (Etnolojik Bir İnceleme : 38
İçel İli Yakın Çevre İncelemeleri, İlçeler: 2, 3
İçel İli Yakın Çevre İncelemeleri : 9, 10
İçel İl Yıllığı : 13
İçel Rehberi : 1
İçel Tarihi (Tarihi Zenginlikleriyle): 8
İçel Yöresi Dokumaları : 63

K

Karamankaşı (Silifke) Yörükleri Ağzı : 47
Karaman Velilerinden Şeyh Ali-Yüs Semerkandi ve Kemâl Ümmi : 11a

M

Mersin Musalı Köyü Ağzı : 52
Mersin ve Silifke Yörelerinden Halk Edebiyatı Derlemeleri : 34
Mut Karacaoğlan Yöresi Yörükleri Üzerinde Bir Ağız İncelemesi : 46
Mut Tarihi : 5
Mut ve Çevresinde Millî El Sanatlarımız (Istar Dokuma) Dokuma Tekniği-Çeşitleri-Motifleri : 11

N

Narmun Türkmenleri Üzerine Çalışmalar: 49

O

Orta Toroslar Yörük Ağzı : 46

Ö

Öztürk Masalları : 4

S

Silifke Bölgesi Türkmen Ağzı : 44
Silifke Bölgesi Yerleşik Yörükleri Üzerine Bir Ağız İncelemesi : 33
Silifke (Kırtıl-Korucuk) Köyü Folkloru : 30
Silifke Klavuzu : 14
Silifke'nin Kültür İklimi : 27
Silifke ve Yöresinde Halk Ürünleri Derlemesi : 55
Silifke Yöresi Tahtacıları : 58

Ş

Şehirden Şehire (Efsaneler, Destanlar, Hikâyeler) : 15

T

Tabii İdarî Ekonomik Bakımdan / İçel Rehberi : 18
Tales Alive in Turkey : 22
Tarihte Çukurova : 20
Tarsus'a Bağlı Köylerden Mahmut Ağa Köyünün Monografisi : 29
Tarsus Dağ Köyleri Ağızlarından Derlemeler (Metin-İnceleme) Sarı kavak - Sarıkoyağı - Topraklı - Zebil: 54
Tarsus - Girit Folklorundan Örnekler: 61
Tarsus (İçel) Halk Mutfağı: 40
Tarsus/Toros Türkmenleri Ağzı: 59
Tarsus - Toros Türkmenlerinin Dili Üzerine: 48
Tarsus Yöresi Toros Etekleri Köylerinden Halk Edebiyatı Derlemeleri: 51.
Taşeli Platosu Masallarında Motif ve Tip Araştırması: 62
Taşeli Paltosu Silifke Bölgesi Türkmen Ağzı : 39
Taşeli Platosu Silifke Bölgesi Türkmen Ağzı : 43
Tırtar Keşli Ağzı (İçel) Dil ve Gramer Hususiyetleri: 60
Toroslardan Aşağı: 7
Toroslarda Karatepeli Bölgesi: 23
Toroslarda Tahtacı Oymakları: 19

İÇEL KÜLTÜRÜ

Toros Türkmenleri Ağzı: 38a
Türk Halk Edebiyatı ve Folklorunda Yeni
Türk Halk Oyunları (II. Kitap): 6
Görüşler I: 133a
Türk Ormancılık Folkloru: Ormancılıkla
ilgili Atasözleri/Deyimler Dilekler/Mecaz-
lar: 28

Ü

III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi
Bildirileri: IV. Cilt: Gelenek, Görenek ve
İnançlar: 152

MAKALE ADLARI İNDEKSİ

A

(Ağıt ve Hikâyesi): 261
Akdeniz Bölgesi Türkmenlerinde Çadır
Tipleri: 272
Akdeniz'in Kıyısında: 267
Akdeniz Uygarlığından Kalıntılar: Uğur
Böceği Folkloru: 335
Alaçuvallar Üzerine: 158
Alevi Tahtacılarında İnançlar: 296
Anamur'dan Derlenen Bir Masal: 89
Anamurdan Derlenen Tekerlemeler: 80
Anamur Masalı: Beş Kız, Beş Oğlan: 78
Anamur Masalı: Tembel Ahmet: 79
Andız Pekmezi : 278
Andız (Selvi) Üzerine Araştırmalar: 340
Arzu ile Kamber: 86
Arzu ile Kamber Hikâyesi: 85
Ashâb-ı Kehf: 308
Ashâbül Kehf Efsanesi: 166
Ashâb-ı Kehf Olayının Düşündürdükleri
(Mağara Arkadaşları): 161
Aşağı Köşelerli Köyünde Giyecekler: 129
Atasözleri (Deyişat)'ın Üreyiş ve Türeyiş
Faktörleri Üzerine Bir Araştırma : 248

B

Bir Gülnar Masalı: Padişahın Üç Oğlu: 76
Bir Halk Masalı: Arap Uyandı: 345

I. Mersin Millî Kültür ve Eğitim Sempo-
yumunu Açış Konuşmaları : 124
Bir Kaç da Bilmece : 114-117, 153.
Bir Mut Fıkrası : 106, 108
Bir Panel : Taşeli Kültürü Üzerine: 118
Bir Seyirlik Oyun ve Düşündürdükleri :
154
Bir Silifke Folklorcusu: Sait Uğur: 171
Bir Silifke Masalı: Ayı Masalı: 75
Bir Silifke Masalının Motif ve Tip Yapısı:
84
Bir Tarsus Masalı: Geyik Avcısı ve Ak Sa-
kallı İhtiyar: 113
Bizden Size: Dans ve Müzik Diyarı Silifke:
213
Bizden Size: XIII. Uluslararası Silifke
Folklor ve Müzik Festivali: 211
Buğday Tarımı ve Hasadındaki Geleneği-
miz-Bir Elçim Başağı Gökyüzüne Savuru-
vermek: 200
Büyük Folklorcu, Değerli Dost Sait Uğur:
224.

C

Celâloğlan Ağıtı : 73
Cennet ve Cehennem İçişe: 310
Cenupta Hars Meselesi : 269

Ç

Çamlıca Köyünde Fıkra: Kuraklık ve Kıt-
lık: 102
Çamlıca Köyünde Kişilere Verilen Lakap-
lar, Ağıtlar: 185
Çetrevli Köyünün Adı Dolayısıyla: 328
Çömlek Köyünde Kuruluş Kikâyesi, Halk
Hekimliği, Fıkra: 275
Çukurbağ Köyünde Düğün Adeti: 162
Çukurbağ Köyü ve Bir Köy Seyirlik Oyu-
nu: 131

D

Davar Sağma: 107
Deve Botlaması : 133
9. Uluslararası Mersin Festivali 2. Ama-

İÇEL KÜLTÜRÜ

tör Sesler Yarışması ve Türkiye'de Türk Halk Müziğinin Kaderi: 103

E

El Sanatları : Kırtıl : 122
Erdemli'de Düğünler: 288
Erdemli ve Çevresinde Kullanılan Şifali Bitkiler Hayvansal Ürünler: 68
Eski İçel Halk Kültürünü Yansıtan : Silifke Türkmen Şenliği: 234
Evlenmeyen Kızların Kısmet Açma Gelenekleri: 294
Evlerinin Önü Kavak : (Bir Kına Öyküsü) 249
Et Parası Toplama: (Çapar- Kapar): 151

F

Folklor Malzemesinde Değişmeler: 341
Folklor Olayları ve Folklorcular: Şölenler: 209

G

Geleneklere Göre İçel'de Aile Hukuku: 321
Geyik Ağydı: 304
Girit Yemekleri: 70
Gülнар Bilmeceleeri: 97
Gülнар'da Bazı İnanışlar: 94
Gülнар'dan Derlemeler: Emmi Kızı Türküsü: 99
Gülнар'dan Derlemeler: Gülнар'dan Ninniler : 101
Gülнар'dan Derlenen Tekerlemeler: 98
Gülнар'da Şeyh Ömer Efsanesi: 100
Gülнар Efsanesi: 271
Gülнар Folkloru: Dualar ve İlençler: 96

H

Halk Bilgisi Bakımından Mersin ve Tarsus Köyleri: 177
Halk Çalgıları: Kırtıl Davulu: 303
Halk Eğitim Merkezlerinden Yeni Bir Beklenti: 251
Halk El Sanatlarında Kullanış Pratikliği

ve Otomasyon Belirtileri: 246a
Hayvan Masalları: 88
Hayvan Öyküsü (Mut'dan): Erkeğin Alası Horozdur: 131
Hurşit ile Mahi Mihri: 83

I

Istardaki Renkli Dünya: 247

İ

İçel Adet ve İnançları: 279
İçel Adı Üzerine Notlar: 174
İçel Çevresine Yerleştirilen Türkmenler: 181
İçel Çulları: 123
İçel'de Atasözleri: 316
İçel'de Eski Eserler ve Keçi: 320
İçel'de Folklor: 283
İçel'de Folklor Derlemeleri: 280
İçel'de Mezarla İlgili İnançlar: 274
İçel'deki Yer Adlarından Bazılarının Kaynakları ve Anlamları: 332
İçel'de Harsın Baharîa, Baharın Harsla Kucaklaşması: 119
İçel'den Yapraklar: 176
İçel'de Sarıkeçililer I, II: 159
İçel'de Türkmen Oymaklarında Halk Bilgisi İncelemeleri: 285
İçel'de Venüs Tanrıçasından Kalıntılar: 322
İçel'de Yaşayan Türk Oymaklarının Oturdıkları Yerler, Adet ve Ananeler: 282
İçel'de Yer Adları: 326
İçel'in Folklor Güldestesi: 220
İçel'in Karacaoğlanları: 219
İçel İli Yer Adları: Üzerine Düşünceler: 173
İçel Valisi Sabahattin Çakmakoglu'nun Semineri Açış Konuşması : 180
İçel Valisi Sabahattin Çakmakoglu'nun I. Mersin Kültür ve Eğitim Sempozyumu Kapaniş Konuşması : 182
İçel ve Çevresinde Masal Anlatma Geleneği: 91
İçel ve Çukurova'da Folklor Değerleri: 187

İÇEL KÜLTÜRÜ

İçel Folklorundan Çizgiler: 121
İçel Kültürü Derlenmeli: 188
İçel Kültürü ve Ahilik Üzerine: 165
İç-il (İçel) Çevresine Yerleştirilen Türkmenlerin Tarihi ile İlgili Notlar: 169
İlgili Ürünleriyle Mut Yöresi Halk Oyunları : 244
İzlenim: Mersin'de Halk Eğitim Sergisi: 111
Kafkasya ve Türkistan'ın Hâlâ Toroslar-da Yaşayan Kültürü: 133a
Karacaoğlan Şenlikleri ve Kayısı Bayramı: 183
Karacaoğlan ve Karaca Kız: 291
Karacaoğlan ve Karaca Kız Efsanesi: 315
Karatahta: 196
Kavaklı'dan Bir Hatıra: 311
Keçi Kesme: 189
Kenger ve Silifke'de Kenger Kahvesi: 338
Kerim Barı'dan Derlenen Fıkralar: 82
Kıbrıs Türk Folkloruyla, Taşeli-Çukurova Folkloru Arasındaki Benzerlikler: 313
Kış Uykusuna Yatan Kirpi: 317
Köstepe Dede ve Mersin Dede Efsanesi: 65
Köy İncelemesi: Yalnızcabağ: 257
Köylerimizin Efsaneleri, Tarih ve Güzellikleri: Evren: 259
Köy Seyirlik Oyunu: Eskici : 197

M

Mahallî Kelime ve Atasözleri: 186
(Masal): 175
Mersin'de Bilmeceler; Bulmacalar: 230
Mersin'de Halk Hekimliği: 276
Mersin'de İnançlar ve Yorumları: 217
Mersin'de Kurşun Dökme ve Urasa: 190
Mersin Efsaneleri: 90
Mersin Günleri: 170
Mersin Halk Oyunlarına Toplu Bakış: 105
Mersin'in Tepe Köyünde Meteller (Bilmeceler): 125
Mersin'in Yetiştirdiği Bir Değer: Nüvit Kodallı : 263
Mersin Köylerinde Kahramanlık Hatıraları: 167
Mersin Türküleri ve Omar: 104

Mersin Yenice'de Derlenen Bir Türkü Üzerine: 67
Mollalar Hikâyesi: 128
Mut'dan Derlenen Bilmeceler I, II: 144, 145
Mut'dan Derlenen Maniler: 146
Mut'dan Maniler: 152, 202-206
Mut'da Seyirlik Oyunları: Arap Uyandı: 157
Mut'da Unutulan Adetlerimiz: Sakız: 109
Mut'da Yapılan Karacaoğlan Şenlikleri: 179
Mut El Sanatları: Istardaki Renkli Dünya: 242
Mut Folklorunda, Kil Kül ve Mayıs Yatırma: 255
Mut Halk Oyunları: 314
Mut Karacaoğlan Şenlikleri Dolayısıyla: Saz Düzenleri Üzerine Bir İnceleme: 307
Mut Kazasına Ait Bazı Hatıralar: 201
Mut Köylerinde Düğün Töre ve Süreleri: 240
Mut Seyirlik Oyunları: 138
Mut'ta Folklor Bayramı: 140
Mut'ta Halk İnanışları: Yelyelebesi: 172
Mut'ta Tertiplenen Kayısı Bayramı ve Karacaoğlan Şenlikleri : 127
Mut'un Hacıahmetli Köyü El Sanatları: 110
Mut ve Çevresinde Al Basması ve Kırktan Çıkma: 245
Mut ve Çevresinde Deyimler: 241
Mut ve Çevresinde Yaylacılık: 309
Mut Yöresi Oyunları ve Oyun Türküleri: 253

O

Olaylar ve Ağıtlar : 160
15. Mut Karacaoğlan Kültür ve Sanat Şenliği: 222
15. Mut Karacaoğlan Kültür ve Sanat Şenliği: 223
15. Mut Karacaoğlan Kültür ve Sanat Şenliklerinin Ardından: 227
XI. Silifke Folklor ve Müzik Festivali: 214
XIV. Mut Karacaoğlan Kültür ve Sanat

Festivali ve Halk Oyunları Şenliği: 115
 14. Mut Karacaoğlan Kültür ve Sanat Festivali Üzerine Birkaç Söz : 142
 XII. Mut Karacaoğlan Şenlikleri: 178
 Onuncu Uluslararası Silifke Folklor ve Müzik Festivali: 64
 13. Karacaoğlan Kültür ve Sanat Festivali (10-121 Haziran 1983), Mut-Mersin: 163
 XIII. Mut Karacaoğlan Kültür ve Sanat Festivalinde Bize Düşenler: 216

Ö

Ölü Sözler, Dilekler ve Dualar, Kötü Dualar, Kötü Dilekler, Küfürler, Yeminler: 198
 Önemli Bir Yiyecek: Acı Soğan Üstüne: 243, 250

P

Postul Koca: 258
 Röportaj: Türkülerin Ana Yurdu: 150

S

Sanat Olayları: Uluslararası Mersin Festivali ve Seyirlik Oyunlarımız: 210
 Sarıkeçililerde Meteoroloji : 156
 Saya Bayramı: 284
 Selam Olsun Mut Şehrine: 218
 Seyirlik Köylü Oyunları ve Bir Örnek: 112
 Seyirlik Oyunu: Köşker: 147
 Silifke Bölgesinde Anlatılan Bazı Masallarda Görülen Değişmeler ve Motif Kayması: 228, 229
 Silifke'de Arap Oyunu: 232
 Silifke'de Bazı Yer Adları Üzerine Bir Araştırma: 69
 Silifke'de Bir Alevi Tahtacı Köyü: Kırtıl: 168
 Silifke'den Derlenen Bir Atasözünün Açıklaması: Eve Baş Geldi, Bir Günlük İş Geldi: 343
 Silifke'den Derlenen Tekerlemeler: 74
 Silifke'de Folklor: 212
 Silifke'de Göksu: 318

Silifke'de Halıcılık: 333, 336
 Silifke'de Kınanın Düşündürdükleri: 329
 Silifke'de Kırtıl Dağının Efsanesi: 72
 Silifke'deki Kürtler Köyünün Adı: 339
 Silifke'den Derlenen Ağıtlar: 81, 92
 Silifke'den Derlenen Maniler: 87
 Silifke'den Türküler: 236
 Silifke'de Söylenen Maniler : 120
 Silifke'de Yeni Bir Organizasyon: I. Türkmen Şenliği: 207
 Silifke'de Yer Adları: Lamas Köyünün Adı: 334
 Silifke'de Yörüklerde Hayvanlara Em Verilmesi: 71
 Silifke Dolaylarında Orman Bitkileri Üzerine Araştırmalar: 324
 Silifke Dolaylarında Yer Adları: 325
 Silifke Folkloru: Kırtıl (Korucuk) Köyünde Diş Bulguru Sanıkası: 192,
 Silifke Folklorunda Kıbrıs: 323
 Silifke Folklor ve Müzik Festivali 20-26 Mayıs'ta Yapılacak: 238
 Silifke Folklor ve Müzik Festivalinden Sesler: 298
 Silifke, Irak, Bulgaristan ile Kırım'da Söylenen Atasözleri Arasında karşılaştırmalar: 337
 Silifke Halk Musikisi Üstüne: 231
 Silifke Halk Oyunları ve Doğuş Sebepleri: 225
 Silifke Müzik ve Folklor Festivali Başlatken: 235
 Silifke'nin Eski Türk Evleri: 195
 Silifke'nin Folklorik Zenginlikleri: 239
 Silifke'nin Kırtıl Köyünde Askere Uğurlama: 191
 Silifke'nin Kırtıl Köyünde Asker Uğurlama Gelenekleri: 193
 Silifke'nin Kültür İklimi: 330
 Silifke Türkmen Şenliği: 208
 Silifke Türkmen Yoğurdu: 184
 Silifke ve Türk Folklorunda Cezayir: 327
 Silifke ve Yöresinde Tahtacı Türkmenlerinde Gelenekler: 300
 Silifke ve Yöresinde Yatırlar: 297
 Silifke ve Yöresinde Yörükler ve Yörük: 302

İÇEL KÜLTÜRÜ

Silifke'ye Ait 25 Yıllık Folklor Anılarım: 289
Silifke Yöresinden Bir Söylence: Yedi Gardeşlar: 299
Silifke Yöresi Dokumaları: 287a
Silifke Yöresinde Söylenen Atasözleri ve Deyimler: 194
Silifke Yöresinde Tahtacılar ve Mengi: 233
Silifke Yöresinde Türkmen Ezgileri: 234a
Silifke Yörüklerinin Yaylalara Göçerken Söyledikleri Türküler: 77
Sümbül Çiçeğinin Masalı: 331

Ş

Şenlik Programı: 260
Şeyh Aleyhüsemmerkandi Üzerine: 246

T

Takvim: 281
Tarihi ve Turistik Eserler: 226
Tarih ve Kültür Unsuru Olarak Köy ve Kasaba İsimleri: 255a, 256.
Tarsus'ta Bir Eğitim Masalı: Padişah ile Bezirci: 286
Tarsus'ta Yedi Uyurlar Mağarası: 130
Tarsus'un Taşobası Köyünde: Kına Gecesi: 287
Taşeli'de Yer Adları: 344
Taşeli Bölgesinde Araştırmalar: Kargatuzu Aragenit: 342
Taşeli Bölgesinde Uçucu Hayvanlarla İlgili İnançlar: 346
Taşeli'dir Yurdum : 306
Taşeli Haftasını Düzenlerken: 265
Taşeli Mut, Taşeli Kırtıl Geceleri: 264
Taşeli'nde Bayram: 141
Taşeli Yöresi Köy Seyirlik Oyunları: Bina Yapma: 134
Taşeli Yöresi Köy Seyirlik Oyunları: Değirmen: 136
Taşeli Yöresi Köy Seyirlik Oyunları: Geyik Avı: 137
Taşeli Yöresi Köy Seyirlik Oyunları: Keçi Kesme: 139

Mut Seyirlik Oyunları: Yalnızcabağ Köyü: 266
Taşeli Yöresi Oyunları ve Oyun Türküleri: 252
Topluca Köyünde: Al Karısı ve Kırkla İlgili İnanmalar: 199
Tece Köyü Atasözleri: 164
Toroslarda Görümlüğe Çıkan El Sanatları: 292
Toroslardan Derlemeler: Geyik Ağıdı: 301
Toroslarda Tahtacı Oymakları: 268
Toroslarda Tahtacı Oymakları: 270
Toros Tahtacı Türkmenlerinde Düğünler: 293
Türk Folklorunda Av: 155
Türk Folklor ve İçel'de Kına ve Kına Yakma: 254
Türk Halk Oyunları Konusunda Önemli Bir Kaynak ve Çukurova - Taşeli Folkloruyla İlgili Bilgiler: 262

Ü

Üç Turunç Güzeli: 290

V

Ve İşte Erkeklerle Bir Masal: Erkeğin Âlâsı Horozdur: 143
Ve Sigara Üzerine Birkaç Söz: 312

Y

Yağmur Duâları: Mersin'in Tepe Köyünde Dodu: 126
Yazışmalarımız: 149
Yayla Köylerinden Balandız: 277
Yazı Resimde Eshâb-ı Kehf Gemisi: 66
Yedi Gardeşlar Efsanesi: 295
Yedi Uyurlar: 221
Yöresel El Sanatlarımız: 305
Yörük Kültüründen Bir Demet : 93
Yörüklerde Alaçık: 237

Z

Zeyne : 319

İÇEL KÜLTÜRÜ

SÜRELİ YAYINLAR İNDEKSİ

A

Anadolu Gazetesi: 138
Avcı Rastgele: 155
Bildiriler/15. Karacaoğlan Kültür ve Sanat Şenlikleri Karacaoğlan Semineri: 180, 219

B

Boğaziçi: 227
Burak: 71

Ç

Çağrı: 127, 183, 228, 262, 308, 313, 332, 344, 345

D

Dadaş Folklor İlâvesi: 69, 70
Devrim Folklor Gazetesi: 193, 300

E

Erciyes: 68, 80, 86, 156, 223, 346
Erguvan: 256

F

Folklora Doğru: 225
Folktur Sanat: 67, 108, 110, 112, 118, 122, 131, 158, 253, 264, 265, 267.

G

Güney: 177, 290

H

Halay: 64, 132, 134-137, 139, 144-146, 187, 210, 214, 215, 291, 301
Halk Bilgisi Haberleri: 276
Halkevleri: 184

İ

İçel: 119, 164, 167, 268, 269, 279-283, 285
İçel Klütürü: 91, 93, 105, 109, 121, 123, 124, 159, 161, 165, 173, 174, 182, 188, 212, 220, 237, 254, 270, 273, 274, 288, 309.
İş ve Düşünce : 168, 171, 326, 333,
İnanç : 134

K

Köy Postası: 317, 331, 334, 336

M

Millet: 316
Milliyet Sanat Dergisi: 238

S

Sabah Postası: 176
Silifke Haber Bülteni: 169, 181, 194, 198, 226, 229, 236, 239, 272, 277, 293-298, 302-306, 341, 343.
Size : 139, 140, 160, 211, 213, 263.

T

Turizm İçel Özel Sayısı : 130
Türk Dili: 318, 319, 322
Türk Dünyası Araştırmaları: 149
Türk Düşüncesi: 321
Türk Folklor Araştırmaları: 65 66, 94-101, 178, 179, 190-192, 207, 217, 218, 221, 271, 286, 87, 289, 292, 299, 307, 310, 315, 323-325, 327-330, 335, 338, 339, 342.
Türk Folkloru: 72-79, 81-85, 87, 88, 103, 104, 209, 222.
Türk Folklorundan Derlemeler: 89, 92, 255
Türk Kültürü: 163, 208, 278, 337, 340.

Ü

Ülkü: 195, 84

Y

Yaygın Eğitim Mut Haber Bülteni: 102, 106, 107, 114, 117, 128, 129, 133, 142, 143, 147, 150-154, 157, 162, 172, 175, 185, 186, 189, 196, 197, 199-206, 216, 247-251, 257-261, 266, 275, 311, 312, 314
Yeni Adana Gazetesi : 111
Yeni Kıbrıs Araştırma-TartışmaYorum : 170
Yeni Ulus: 320

HABERLER

I. Yarışmalar

Mersin Halk Eğitimi Merkezi Müdür-lüğü'nce öğretmenler arasında açılan «Fık-ra» ve «Menkıbe» derleme yarışması so-nuçlandı. 1 Milyon TL.'sı ödüllü yarışma-ları kazanan öğretmenlerin ad-soyadları ile dereceleri aşağıdadır:

A. Menkıbe Yarışması :

1. Bu dereceye ödül verilmemiştir.
2. «Murat Dede Efsanesi» ile İsa Çelik
3. «Çoban Dede Ali Baba Menkıbe-si» ile Altan Borahan Demir

Mansiyon: M. Rauf Erdil

B. Fıkra Yarışması :

1. «Silifkeli Fıkra Tipi Hacı Kiya» ile Ayşe Alptekin
 2. «Karacabeyden Fıkralar» ile İbra-him Usta
 3. «Eşek Olmak» ile Erhan Tıǵlı
- Mansiyonlar: Ömer Şayan, Hakkı Karagöz Hıfıssullah Altaçlı, İbrahim Vasfı Kayahan, Galip Hodal.

II. İki Yeni Dergi

Mersin (İçel) Kültür hayatına iki yeni dergi katıldı. Önümüzdeki aylarda yeni-lerinin de yayın dünyasına çıkacağı haber-lerini aldık, şimdiden memnuniyetimiz sonsuz.

ORHUN : Tarsus A. Kerim BENĞİ Anadolu Lisesinin Yayın organı, dergi 44 sayfa, kuşe kapaklı, ofset baskılı. Dergi-nin sahibi Y. OĞUZHAN ÖRNEK, Sayın ÖRNEK aynı okulun Müdürü. Genç, ener-ji dolu, millî kültüre bağlı bir arkadaşı-mız. Kendisinden böylesi güzel bir dergiy-le kültür-sanat faaliyetlerine katılmasını bekliyorduk. Bunu gerçekleştirmiştir.

Kendilerine teşekkür ediyor, derginin ya-yın hayatını uzun yıllar sürdürmesini di-liyoruz.

DAĞARCIK : Yine Tarsus'tan, bu de-fa işi mesleki eğitim vermek olan bir oku-lumuzdan şirin bir dergi. Kuşe kapaklı, 48 sayfa. Derginin sahibi Eğitim camiamızda sevilen Mustafa TAŞÇI. Mustafa TAŞÇI'nın Millî günlerle ilgili hazırlattığı proğ-ramlar çevrede memnuniyet yaratmak-taydı. Bu defa yayın yoluyla kalıcı çalış-malara da girmiş olmasını takdir ve teşekkürle karşılıyoruz.

Önemli Açıklama

2-4 Aralık 1988 tarihleri arasında Mersin'de yapılan «II. Mersin Millî Kül-tür ve Eğitim Sempozyumu»na yaptıkları maddî ve manevî katkılardan dolayı Dev-

let Bakanımız Sayın Cemil ÇİÇEK'e ve ça-lışma arkadaşlarına teşekkür eder, şük-rânlarımızı arz ederiz.

— İçel Kültürü Dergisi —

